VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXIX. évfolyam
8894. szám
8 oldal 30 bani
Vasárnap
1973.
október 28.

A tárgyalóasztal mellett

A jogi szankciót kilátásba helyező kölcsönös kötelezettségvállalás — a szerződés — gazdasági életünkben ma sokkal többet jelent, mint egyszerű formalitást. A gazdasági szerződések egyszerre látnak el tervszerűsítő, szabályozó, a vállalatközi kooperációt szervező szerepet. Pártunk gazdaságpolitikájában, egész gazdasági életünkben kulcsfontosságú helyzetet elfoglaló jogi aktusról van szó, s nyilvánvaló, hogy vállalataink kollektív vezető testületeinek e kérdésre az eddiginél nagyobb hangsúlyt kell helyezniök.

A gazdasági szerződések megkötése — időszerű feladat

Az esztendő első három negyedévének tapasztalatai újra meg újra aláhúzzák a szerződések kiemelkedő jelentőségét. Akár a statisztikai adatokat tanulmányozzuk, akár közvetlenül az üzemeket járva gyűjtünk benyomásokat, meggyőződhetünk arról, hogy a szerződések jogi eszközét rendeltetésüknek megfelelően kell felhasználnunk. A beruházási munkáknál tapasztalható lemaradások között nemegyszer hivatkoztunk a berendezések késedelmes szállítására — szerződésszegésre. Amikor a brăilai Progresul gyár nem küldi el idejében a préselt lemezgyár berendezéseit, vajon az aradi beruházó vállalat felhasználta-e azokat az eszközöket, amelyeket a jog biztosított számára, hogy kikényszerítse az elvállalt kötelezettségek teljesítését? A kérdés csak arra hívja fel a figyelmet, hogy a szerződéskö-

TOKAY GYÖRGY

(Folytatása a III. oldalon)

Ma délelőtt nyitja meg kapuit Arad megye állattenyésztési kiállítása

Keresztmetszet.

Arad megye mezőgazdaságának s annak keretén belül az állattenyésztési szektornak a keresztmetszete. Milyen eredményeket értünk el az utóbbi időben? Erre a kérdésre ad választ az a nagyszabású állattenyésztési kiállítás, amelyet — a megyei pártbizottság kezdeményezésére — az Arad Megyei Mezőgazdasági, Élelmiszeripari és Vízügyi Igazgatóság szervezett és amely ma délelőtt 10 órakor ünnepélyesen megnyitja kapuját. A kiállításon számos állami mezőgazdasági vállalat, mezőgazdasági termelőszövetkezet, szövetkezetközi társulások, magántermelők mutatják be legértékesebb, magas hozamokat biztosító tenyészállataikat. A kiállítás alkalmával külön zsűri pontozza majd az állatokat és értékes díjakat osztanak ki.

A kiállítás iránti érdeklődés igen nagy, a szakembereken, a mezőgazdasági dolgozókon kívül bizonyára számos aradi dolgozó is megtekinti a városunkban példa nélkül álló bemutatót. Mi több, értesüléseink szerint 13 megye küldöttsége is megjelenik a ma nyíló kiállításon.

A Bodrogi út 3 szám alatti nagyszabású kiállítás csak ma és holnap tekinthető meg. A piros 5-ös busz a kiállítás kapujában áll meg.

Lapunk tartalmából

Arad megye sporttérképén: Sebes
(II. oldal)

Előkészületek az 1974-es évre
(III. oldal)

Az agitációs művészbrigád dísze nem ruhája — bátorsága
(IV. oldal)

A tapasztalatcserék haszna

Tegnap és tegnapelőtt nagyszabású tapasztalatcserére került sor, amelynek házigazdája az Aradi Fakitermelési és Szállítási Vállalat volt. Az utóbbi hetek több faipari tanácskozása láttán jogosan vetődhet fel a kérdés, vajon nem merül-e ki a minisztérium, a fővállalat és a különböző vállalatok szakembereinek energiája a tapasztalatcserék halmozása során? A pénteki bokszegi helyszíni szemle és vita, valamint a szombati záró véleménycsere azonban bárkit meggyőzhetett ezek létjogosultságáról és hasznáról. Hisz a faanyag ésszerűbb értékesítésével, a műveletek gépesítésével, a szállítás korszerűsítésével, a fejlagos fa-, üzemanyag- és elektromosenergia-fogyasztás csökkentésével kapcsolatos tapasztalatok körforgása hatékony befolyást gyakorolhat valamennyi hasonló profilú vállalat további tevékenységének megszervezésére.

Éppen ezért a Fa- és Építőanyagipari Minisztérium Fakitermelési Fővállalatát kizárólag elismerés illeti a tapasztalatcserék, viták, helyszíni szemlék rendszeres megrendezéséért. Ezek nagyszerű alkalmat teremtenek ugyanis nemcsak a különböző vállalatokban sikerrel alkalmazott módszerek népszerűsítésére, s a hiányosságok feltárására, de az egész ország fakitermelési vállalatai vezetőinek közvetlen munkatalálkozására is. S ezáltal a szigorúan tervbe vett célkitűzéseken kívül rendkívül operatívan megoldhatnak olyan problémákat is, amelyek különben hosszadalmas bürokratikus ügymenettel járnak.

A fővállalat képviselői ez alkalommal is kihasználták a kínálkozó lehetőséget, s a fakitermelés gépesítésének nemzetközi

(kiss)

(Folytatása a III. oldalon)

Ötven évvel ezelőtt tartották az egységes Romániai Szakszervezetek alakuló konferenciáját

Századunk harmadik évtizedének elején a romániai munkásmozgalom előtt álló feladatok között fontos szerepet játszott a szakszervezeti egység megteremtése. A Román Kommunista Párt 1921 májusi alakuló kongresszusa után a szakszervezetek képviselői már nem jöhettek össze, mivel a hatóságok letartóztatták a küldöttek nagy részét. A tőkések és a polgári-földesúri állam egyre erősödő támadássorozata a dolgozók politikai és gazdasági jogai ellen, a létfenntartás megnehezítése okozta mozgalmak égetővé tették a szakszervezeti kérdés megoldását. Az aradi dolgozók is tudatában voltak annak a jelentős szerepnek, melyet a szakszervezeti mozgalom egyesítése terén vállalniuk kellett. Hazánk egyik legnagyobb ipari központjában immár negyedszázadra visszatekintő szakszervezeti mozgalom létezett. A huszas évek elején az egyes szakcsoportokat egymás után újjászervezik. A legjelentősebb szakcsoportot a vasasok alkották, közel kétezer taggal. A kisebb szakcsoportok nagyobb szakszervezeti egységbe egyesültek, mint például az élelmiszeripari és ruházati ipari dolgozók. Egyes szakcsoportok sztrájkalapot gyűjtöttek.

Az aradi szakszervezeti mozgalom vezetésében fontos szerepet játszottak a kommunisták. Az Aradon megjelenő Munkás című lap, amely a Román Kommunista Párt vezetése alatt állt (1921—1922), Gondolatok a romániai szakszervezeti mozgalom egységes kibontakozására című cikksorozatban fejtette ki a soron lévő feladatokat és állást foglalt egy szakszervezeti központ megteremtése mellett. Az aradi küldöttek a bukaresti és kolozsvári szakszervezeti központok egyesítése érdekében folyó tárgyalásokon is részt vettek. Hosszú tárgyalások után végül is 1922 június 4—7-én a szebeni szakszervezeti kongresszuson, melyen 41 391 tag nevében 175 delegátus vett részt, létrejött a romániai szakszervezeti mozgalom egysége. A kongresszuson elfogadott Szervezeti Szabályzat világosan leszögezte, hogy a romániai szakszervezeti mozgalom az osztályharc alapján áll. A kongresszuson fontos határozatokat hoztak a dolgozók gazdasági harcának hatékonysága érdekében.

Az elkövetkező nagy osztálycsaták közül a legjelentősebb éppen az aradi ASTRA gyári sztrájk volt, amely 1922 októberében helyi általános sztrájkká alakult az RKP vezetésével s gyakorlatilag bizonyította a szebeni határozatok helyességét.

A szebeni határozatok kimondták azt is, hogy „A romániai szakszervezeteknek érvényes utasításokat csakis a hazai szakszervezeti kongresszus adhat."

Az elkövetkező időszakban azonban a reformisták éppen ezen alapvető határozatot tették vita tárgyává és szorgalmazták az amszterdami szakszervezeti központhoz történő csatlakozást. Az aradi szakszervezetek — elsősorban az építőmunkások és a vasasok — határozottan állást foglaltak e kérdés tárgyalása ellen s követelték a soron következő, 1923 szeptember 16-án megnyíló kolozsvári kong-

GLÜCK JENŐ

(Folytatása a VII. oldalon)

„A mai élet és az ember közötti harmóniát szeretném kifejezni"

Az egykori Uránia mozi udvarán van egy kovácsoltvas-kapu. Ha arra járok, mindig megnézem. Régi házak balkonjai, nagy kapuk kilincsei, ablakok, kerítések rácsai míves vasmunkáit is.

Az utóbbi évek lakáskultúrájának igénye a kovácsolt vasból készült állló- és lalilámpa, csillár és fogas. Az ember környezetét szebbé, kellemesebbé, lakhatóvá tenni igyekvő iparművészet újjászületésének lehetünk szemtanúi.

Néhány héttel ezelőtt Pél végtelennek tűnő határában találkoztam FELVINCZI KALMÁN agrármérnökkel. A Chișineu Criș-i ÁMV 10-es Csikós farmjának 1234 hektárnyi szántóterületén irányította a kukoricatörés nagy csatáját. A CT2 R gépek takarították be a föld aranyát. Hektáronként a 305-ös kettős hibridvetőmagból 3200 kilogrammos átlagtermést, s hivatása szeretetének egyéb adatait jegyeztem föl. Csodálkozott, amikor szabad idejéről, kedvteléséről kérdeztem.

— Hajnaltól estig künn vagyok a határban. Majd télen. Korán sötétedik.

— Mihez kezd tehát télen szabad idejével?

— Kovácsoltvasmunka a kedvtelésem. Jöjjön el Socodorra, nézze meg munkáimat.

Megköszöntem a meghívást, s egy hét múlva mentem.

MÓZER ISTVÁN

(Folytatása a IV. oldalon)

Arad megye sporttérképén

SEBES

Megyénk városkái közül csak Sebes képviselteti magát — állandó jelleggel — országos bajnokságban: háromszori nekirugaszkodás után a Sebesi Crişana labdarúgó-csapatának sikerült bejutnia a C osztályba. Megvalljuk őszintén, nem ez a tény késztetett bennünket arra, hogy feltérképezzük Sebes sportéletét. Kíváncsiak voltunk: a labdarúgáson túlmenően milyen sportágakban léphetne előbbre a kisváros?

Előljáróban el kell mondanunk, hogy a sportlétesítmények számát tekintve Sebes nem marad el a többi Arad megyei városkától: bekerített, füves, melléképületekkel is rendelkező futballpályája van (a megyei TST több mint 10 000 lejes segítségével nemrég újították fel) a liceum udvarán kézilabda-, röplabda- és kosárlabdapálya áll, s a város vezetőségének hathatós támogatásával az idén befejezték a szép uszómedencével büszkélkedő strand építési munkálatait is.

Az előbbiek bizonyítják, hogy Sebesen a lakosság apraja-nagyja számára nagyrészt biztosítottak a sportolási feltételek, a fiataloknak és az idősebbeknek lenne hely, pálya, ahol időnként vagy rendszeresen sportoljanak. Lenne, mondtuk, de a lehetőségeket, sajnos, nem nagyon használják ki. **A sebesi tömegsport alig-alig hallat magáról, csak elvétve rendeznek mezei futóversenyeket, a különböző tömegjellegűnek hirdetett vetélkedőkön kevesen indulnak, s a gazdasági egységekben foglalkoztatott fiatalok sportoltatása teljes mértékben megoldatlan.**

Mindez azt bizonyítja, hogy a sebesi sportvezetők nem sokat tettek az RKP KB februári-márciusi plenáris ülésén hozott, a testnevelés és a sport további fejlesztéséről szóló Határozat életbe léptetéséért, a pártszervezetek pedig nem ellenőrizték folyamatosan, kellő hatékonysággal a sportvezetők ilyen irányú tevékenységét.

A sebesi sportélet jelenleg a liceum diákjainak sporttevékenységére és a Crişana labdarúgó-csapatának működésére korlátozódik. A város színeit képviselő Crişana sportegyesületnek gyakorlatilag csupán a labdarúgó-szakosztálya tevékenykedik s az egyesület kilenc választmányi tagja közül csak Budău Ştefan elnök és Mateuţ Nicolae szakosztályvezető tekinti igazán szívügyének az egyesület jelenét és jövőjét.

Ez év tavaszán a városi pártbizottság behatóan elemezte a sportegyesület munkáját, konkrét feladatokkal bízva meg a vezetőséget. Ezen feladatok legtöbbjét sikerrel valósították meg a vezetők, de az akciótervből kimaradtak a tömegsport gyorsabb ütemű fellendítését szorgalmazó intézkedések, meg az olyan hagyományos sportágak felkarolását célzó határozatok, mint amilyen például a teke, az asztalitenisz vagy a kézilabda.

Ankétunk során meggyőződtünk, hogy a sportolni vágyó sebesi fiataloknak megfelelő mozgásfelületet lehetne biztosítani a Crişana sporttelep be nem épített területein, esetleg a pálya melletti üres telken, ahol önerőből, hazafias-önkéntes munkával remek kis kézilabda- és röplabdapályát építhetnének a város fiataljai. Ennek az elképzelésnek a megvalósításához nem kellene más, mint egy kis ügybuzgalom, meg a helyi gazdasági egységek összefogása. Ilyen irányban a városi pártbizottság is többet tehetne, hiszen lényegileg csupán a kisipari szövetkezet támogatja — jelenleg — a helyi sportegyesületet. Szeretnénk a Sebes városi (és más helységekbeli!) pártbizottság tagjainak figyelmébe ajánlani az RKP KB plenáris ülésén született Határozat hatodik, a sportmozgalomnak a pártszervek és -szervezetek általi vezetéséről szóló alfejezetének első két bekezdését: **1. A sportmozgalmunk előtt álló jelentős feladatok megkövetelik, hogy aktívabban megnyilvánuljon a pártszervek és -szervezetek szerepe az egész testnevelési és sporttevékenység vezetésében és irányításában, mivel ez a szocialista tömegnevelési munka jelentős tartozéka; 2. A pártszervek és -szervezetek kötelesek támogatni a sportszervezetek, a sportklubok és sportegyesületek vezetőségeit, az állami és társadalmi szervezeteket, hogy maradéktalanul teljesíthessék teendőiket és feladataikat, kötelesek állandó ellenőrzést gyakorolni a sportmozgalom fölött, hogy ezt társadalmunk nagy igényeinek színvonalára emeljék.**

Ha mindehhez még hozzávesszük, hogy a megyei pártbizottság bürója tavaly tavasszal hozott határozata ugyanilyen nyomatékosan hívta fel a helyi pártbizottságok és -szervezetek vezetőinek figyelmét a sporttevékenység támogatásával kapcsolatos teendőkre, akkor egyszerűen érthetetlen a sebesi tömegsport elhanyagolt helyzete!

Mindezért, természetesen, a helyi KISZ-bizottság is felelős, mert nem bizonyult jó szervezőnek, nem sikerült mozgósítania a helyi erőket, bevonnia a munkába a liceum három testnevelő tanárát.

A szabad ég alatt folytatható, könnyen elsajátítható sporttevékenységek — turisztika, mezei futóversenyek, kerékpározás stb. — mellett elhanyagolták az úszásoktatást is, pedig erre nagyszerű feltételekkel rendelkeznek. A városi strand úszómedencéje biztonságos oktatási feltételeket nyújt, ám mégsem szerveztek úszótanfolyamokat; a helyi vezetők szótlanul belenyugodtak, például, Ardelean Ioan testnevelő tanár eléggé meg nem alapozott visszautasításába, aki egyszerűen kijelentette, hogy nem lévén úszószakos tanár (?!), „nem vállalja a felelősséget a gyerekek biztonságáért". Erre a visszautasításra a liceum igazgatója is csak beleegyezően bólintott, amin egyáltalán nem csodálkoztunk, hiszen szótlanul veszi tudomásul az iskolaudvaron lévő kosárlabda-, kézilabda- és röplabdapálya elhanyagoltságát is...

A sebesi tömegsport csak úgy lábalhat ki a szürke névtelenségből, ha a helyi ipari és mezőgazdasági egységek hathatósabb anyagi támogatásban részesítik, ha a sportvezetők és a szakemberek összefognak, a városi pártbizottság és KISZ-bizottság pedig hatékonyabban ellenőrzi a tömegszervezetek és a sportegyesület ilyen irányú tevékenységét.

KADÁR TIBOR,
a megyei TST módszertani előadója

OROSZHEGYI KÁROLY

Röviden

Tegnap az A osztályú labdarúgó-bajnokság 11. fordulójában a fővárosi 23 August stadionban az FC Argeş 3:0 arányban legyőzte a Steaua-t. Gólszerzők: N. Ionescu (öngól), Dobrin és Radu.

A vasárnapi fordulóban a következő mérkőzésekre kerül sor: Bukaresti Dinamo—Kolozsvári Universitatea, Ploieşti-i Petrolul—Bukaresti Rapid, Aradi UT—Sportul studentesc, Marosvásárhelyi ASA—Craiovai Universitatea, Kolozsvári CFR—Temesvári Politehnica, Brassói Steagul roşu—Petrozsényi Jiul Iaşi-i Politehnica—Resicai CSM. A mérkőzések 15.00 órakor kezdődnek, a Kolozsvári CFR—Temesvári Politehnica találkozót kivéve, amelyre 12.00 órakor kerül sor.

Új oktatási, kiképzési év kezdetén az önkéntes tűzoltóalakulatok

Az ősz beköszöntésével egyidőben, októberben, új oktatási-kiképzési év kezdődik az önkéntes tűzoltóalakulatok keretében. Az elméleti oktatást és a gyakorlati, harci kiképzést alaposan elő kell készíteni és véghez vinni, hiszen ez az alapja a hatékony munkának, annak, hogy a vállalatokban, városokban, községekben és falvakban az önkéntes tűzoltóalakulatok valóban mindent megtehessenek a tűzesetek megelőzéséért, illetve sikeres leküzdéséért.

Az évek során bebizonyosodott, hogy ott, ahol gondosan előkészítették az oktatási programot és tiszteletben tartották a tervet, az eredmények sem maradtak el. Se szeri, se száma az olyan aradi, Arad megyei példáknak, ahol — gazdasági egységekben, városokban, községekben, falvakban — a tervszerű, rendszeres, következetes oktatás és kiképzés eredményeként ebben az esztendőben egyetlen tűzeset sem volt. Követendő példának említjük meg a következő helyeken tevékenykedő önkéntes tűzoltóalakulatokat: Esztergapadgyár, Vagongyár, Libertatea, Refacerea, a vidéki helységek közül pedig Olari, Szentanna, Seleuş, Bîrsa, Dézna, Konop és Szépfalu.

Másutt, ha nem sikerült elkerülni a tűzet — éppen az alapos felkészülés eredményeként —, az önkéntes tűzoltócsoportok sikeresen hozzájárultak a gyors, operatív, hatékony oltáshoz, jelentős anyagi javakat mentettek meg a tűz martalékától. Így történt ez a Textilüzemekben, a November 7 malomban, Pécskán, Kürtösön, Chişineu Criş-en, Ineuban, Şiria-n és Sebesen.

Egyébként az említett önkéntes tűzoltócsoportok bebizonyították sokoldalú harci felkészültségüket a különböző szinten megrendezett versenyeken, bemutatókon is.

Az új oktatási és kiképzési év kezdetén — a szerzett tapasztalatok alapján — ügyelni kell arra, hogy elkerüljék a rutint, hogy állandóan új ismeretekkel gazdagodjanak eme hazafias tevékenységben mind a részt vevő alakulatok tagjai, mind pedig a parancsnokok. Azért említjük itt meg ezt, hogy a néptanácsok végrehajtó bizottságai és a tűzesetek megelőzését támogató bizottságok ellenőrizzék az oktatási-kiképzési terv teljesítési módját és különösen azt, hogy minden alkalommal részt vegyenek a kiképzésen az alakulatok parancsnokai is.

Az említett községi támogató bizottságok gondoskodjanak arról, hogy az elméleti oktatást szorosan összekapcsolják a gyakorlattal és hogy a kiképzést alaposan felkészült szakemberek vezessék. Az elméleti oktatásnak is megvan a jelentősége, de elsődleges a gyakorlati-harci kiképzés. Az elmúlt oktatási év során egyes helyeken, mint például Pankotán, Igneşti, Paulis, Taut, Silindia és Vîrfurile községekben, illetve Prunişor faluban olykor formális volt az oktatás és úgyszólván teljes egészében az elméletre szorítkoztak.

Az alakulatok általános tevékenységének szerves része a tűzoltó berendezések karbantartása, üzemképes állapotban tartása. Ajánlatos ezekkel a kérdésekkel is foglalkozni az oktatás során, mert — mint idén is bebizonyosodott — akadnak még olyan alakulatok, ahol a szivattyúkat, motorokat stb. nem gondozzák, nem tartják üzemképes állapotban, pedig erre fizetett alkalmazottjuk (sofőrjük) is van. Ilyen vonatkozásban negatív „példaként" megemlítjük a lippai, a radnai és a miskei alakulatot.

Versenypályázat

Itt szeretnénk ismételten felhívni a községi néptanácsok végrehajtó bizottságainak és nem kevésbé a tűzoltóparancsnokoknak a figyelmét arra, hogy a jövőben még nagyobb mértékben vonják be a hazafias mozgalomba, az oktatásba, a kiképzésbe legfiatalabb barátaikat, a pionírokat. Bebizonyosodott, hogy a pionírok — elsősorban a magánháztartásokban — sokat tehetnek mind a tűzesetek megelőzéséért, mind pedig a tűzbiztonsági szabályok, ismeretek propagálása érdekében a lakosság soraiban.

Befejezésül még csak annyit: gazdag tűzrendészeti szakirodalommal rendelkezünk. Oktatók, parancsnokok, a pionírok soraiban pedig a tanárok, tanítók használják fel a szakirodalmat, de az elméleti kérdéseket minden önkéntes alakulat keretében kössék össze a gyakorlattal, alkalmazzák a helyi adottságokhoz.

ROŞCA GHEORGHE őrnagy

DRĂGAN SOLOMON őrnagy
az Arad Megyei Tűzoltócsoporttól

George Bianu

Galileo Galilei (VII.)

A klérus következő támadása 1614. december 20-án robbant ki. Tommaso Caccini, egy ambiciózus pap, aki szüntelenül igyekezett magára terelni a figyelmet, a Santa Maria Novelle templom szószékéből elítélően nyilatkozott a csillagászat terén megmutatkozó új eszmék ellen. A mozdulatlan Nap tétele, dörögte, kétségkívül eretnek tanítás, s ezt egyébként nagyszámú hírneves szerző is tanúsítja. Különben is, jelentette ki, a matematika sátáni művészet, a matematikusok pedig valamennyi eretnekség szülőatyjai, ki lognak záratni minden keresztény államból.

Galileo elhatározta, hogy hivatalos úton eljárást indít rágalmazói ellen. Jó barátja, Cesi, az Academia dei Lincei megalapítója viszont óvatosságra intette. Ez ugyanis egy beszélgetés alkalmával megtudta Bellarmino bíborostól, hogy Kopernikusz tételeit eretnekségnek tekintik, s így hát a Föld mozgására vonatkozó tanítás kétségtelenül eltévelyedés. Cesi azt tanácsolta barátjának, hagyja kissé leülepedni a dolgokat.

Időközben a Galileo elleni hadjárat nagyobb méreteket öltött.

1615. február 7-én Lorini feljelentést küldött a Szent Hivatalhoz, az inkvizíció szervéhez, s ebben bevádolta Kopernikusz tanításának követőit; a feljelentéshez mellékelte annak a levélnek egyik másolatát, amelyet Galileo küldött barátjának, Castellinek. Lorini, persze meghamisította a levél néhány szavát, hogy kompromittálja annak szerzőjét.

A szóban forgó levelet Galileo 1613. december 31-én írta, s ebben első ízben bocsátkozik vallási vitába; ez aztán érvként szolgál a vád számára az ellene indított perben. Galilei levelében hangsúlyozta: „a szentírás nem tévedhet, tévedhetnek viszont azok, akik tolmácsolják. Mivel a szentírás a sokaságnak szól, a benne szereplő kifejezések egy része látszólag távol áll az igazságtól... Tekintettel arra viszont, hogy két igazság nem mondhat egymásnak ellent, a bölcs bibliamagyarázóknak meg kell találniuk a szent szövegek igazi értelmét, és összhangba kell hozniuk azokat a természet jelenségeivel... A szentírás tekintélye csak a hittel kapcsolatos tételekre terjed ki, de nem a tudomány problémáira, amelyeknek megoldására mi értelmünkkel és értelemmel rendelkezünk."

Castelli sokszorosította és terjesztette Galileo levelét, azzal a meggyőződéssel, hogy abban nincsen semmi, ami vallási szempontból veszélyt jelenthetne.

A Castellihez intézett levél eszmei vonatkozásait Galileo 1615 tavaszán újra felvetette a Lettera a madama Cristina di Lorená-ban, ahol ezeket írta: „...úgy tűnik, hogy a természet problémáira vonatkozó vitákban nem kellene hivatkozni a szentírás szövegeinek tekintélyére, hanem csakis kísérletekre és kézzelfogható bizonyítékokra... a szentlélek szándéka megtanítani bennünket arra hogyan juthatunk az égbe, nem pedig az, hogyan mozog az ég."

(Folytatjuk)

A legújabb divat szerint

A textiliparnak rendkívül fontos szerepe van pártunk politikájának megvalósításában, amely a lakosság növekvő igényeinek egyre jobb kielégítését irányozza elő, jó minőségű és bő választékú árukkal. Az utóbbi években sokat tettünk ezen a téren, de még mindig nem eleget.

Az Aradi Textilüzem munkaközössége azoknak az útmutatásoknak megfelelően, amelyeket pártunk vezetősége ez év nyarán az iparággal tartott munkaértekezleten adott, gyors ütemben készíti elő a jövő évi termelést. Több előkészületi munkálatot már be is fejeztek. Ezek közül elsősorban a jövő évi mintakollekció összeállítását kell megemlítenünk, valamint azt, hogy a belkereskedelemmel megkötötték a jövő évre szóló szerződések egy részét. Ujdonság számba megy, hogy ezen az őszön egyetlen alkalommal kötötték meg az összes jövő évi szerződéseket, ellentétben az eddigi módszerrel, amely szerint az ipar kétszer ült össze évente a kereskedelemmel.

A divattervezők munkájában természetesen nehézségek is felmerültek. Sok időt rabolt el tőlük például azoknak a mintáknak a reprodukálása, amelyeket külföldi megrendelőik kérnek tőlük. Mert sajnos még mindig az a helyzet, hogy elég kevés saját alkotású szőttest vett fel a külföldi piac. Úgy látszik, hogy bűvös kör alakul ki ebben a tevékenységben.

Az üzem mélynyomatási képességének több mint felét a külföldi megrendelők által megadott minták reprodukálása foglalja le, kevés marad a saját elképzelések kivitelezésére. Ennek következtében ez utóbbiakból aránylag kevés kerül a mintakollekcióba, a megrendelőknek nem áll rendelkezésükre eléggé bő választék és kezdődik minden előlről.

Ez a helyzet a belföldi kínálatra is rossz hatással van. A mintakollekcióban az imprimált anyagok jó részét ugyanis olyan termékek teszik ki, amelyeket elsődlegesen külföldi megrendelőknek gyártanak. Ezek ízlése és igényei magától értetődően nem minden esetben egyeznek meg a hazai vásárlóéval.

Hogyan lehetne mégis kilépni ebből a bűvös körből? Véleményünk szerint csakis úgy, hogy mind a mélynyomatú, mind pedig a színátvevő műhelyben bevezetik a második váltást. Ezáltal nagyobb lehetőség nyílik a saját minta- és színösszetételű anyagok gyártásának előkészítésére és a mintakollekciókba való befoglalására.

A saját elképzelés alapján készült szőttesek külföldi sikerének még az is egyik előfeltétele, hogy a szerződéskötéseken hozzáértőbb, a termeléshez közelebb álló szakemberek vegyenek részt. Csakis ezáltal változhat meg a jelenlegi helyzet és nőhet a kivitel hatékonysága.

Egy másik nehézség az volt, hogy a belföldre szállítandó termékek mennyiségét és választékát részleteiben csak a szerződéskötés előtt két héttel ismerték meg. Az üzem kapacitáshiány miatt nem tudja teljes egészében kielégíteni a belföldi igényeket, ami azt is jelenti hogy 311 szövöttanyag-mintát a belföldi mintakollekciók felét, el kellett ejteni.

Ezek azok a megvalósítások, amelyeket a textilüzem elért, illetve azok a kérdések, amelyek a munkaközösséget a jövő évi termelés előkészítése terén foglalkoztatják. Egyesek közülük nem oldhatók meg könnyen, de a szorgalmas és tapasztalt szakemberek mindent megtesznek hogy az üzem és termékei hírnevét tovább növeljék.

BARABÁS LAJOS mérnök,
a megyei pártbizottság aktivistája

A December 30 textilüzem Flyer-fonodájában dolgozik Albulescu Viorica, aki rendszeresen túlszárnyalja előirányzatát.

(CANCIU MARCEL felvétele)

Előkészületek az 1974-es évre

Az egyszerű szerződéskötés természetesen komoly munkát adott a vállalat kreációs osztályának, mert el kellett készítenie az egész évi mintakollekciót.

A textilüzem mintakollekciója, amelyet a szerződéskötésen mutattak be, 52 szőttesanyagot foglal magába. Közülük 34 imprimált anyag összesen 581 minta- és több mint 4000 színösszetételben. Az ötéves terv első esztendejéhez viszonyítva az anyagok több mint 60 százaléka újfajta. A következő esztendőre is tíz újfajta imprimált anyag gyártását irányozták elő, 227 minta- és több mint 1400 színkombinációban.

Az imprimált szőtteseknek majdnem felét a Terocel elnevezésű anyagok teszik ki, amelyek poliészter- és műrostszál-keverékből készülnek. A 227 újfajta minta közül 135-öt ilyen típusú anyagokra alkalmaznak, hogy ezáltal gazdaggá tegyék a választékot és még inkább divatba hozzák az említett szőttesféleséget. Jó tulajdonságai között meg kell említenünk a gyűrhetetlenséget és a rendkívül kellemes esztétikai hatást.

Az imprimált anyagok mintáinak megalkotásánál a tervezők a legújabb divat követelményeiből indultak ki. Hogy alkotómunkájukat minél jobban elvégezhessék, csoportos látogatásokat tettek az üzletekben — de elsősorban az üzem bemutatóüzletében —, a nagykereskedelem lerakataiban, az ország különböző népművészeti szempontból gazdag vidékeire. Részt vettek úgyszintén kiállításokon, divatbemutatókon, hazai és külföldi mintavásárokon.

A tapasztalatcserék haszna

(Folytatás az I. oldalról)

színvonala és a hazai helyzet, valamint fejlesztési lehetőségei összehasonlításán, az indokolatlanul magas fajlagos fa-, üzemanyag- és elektromosenergia-fogyasztás csökkentésének sürgősségén kívül a részvevők tudomására hoztak néhány aktuális intézkedést a jövő évi termelés megfelelő előkészítésével kapcsolatban, s egyúttal gyorsan megoldottak néhány sürgős kérdést is.

A kétnapos tanácskozásról kétségkívül gazdagabban távoztak a részvevők. A hasznosítható gondolatok és tapasztalatok cseréje azonban, s ebben biztosak vagyunk, nem áll meg egy pillanatra sem. A fakitermelés és -szállítás korszerűsítésében felmutatható eredmények és a további lehetőségek, a még létező elég komoly hiányosságok és ezek megoldási módozatainak őszinte feltárása — s ez volt véleményünk szerint az aradi találkozó legnagyobb haszna — a jövőben is folytatódik. Ehhez nyújtanak megfelelő alkotó keretet azok a kölcsönös meghívások is, amelyekkel a tanácskozás részvevői elbúcsúztak egymástól.

Kis láda — nagy láda

A hideg reggelek az őszről, a közelgő télről beszélnek. Hajnalban párába burkolózik a Maros s az egyre rövidebb őszi délutánokon eldugott utácskákban kőkorszakból ittfelejtett favágógépek pöfögve apritják a tüzelőnek valót. Az építők egyre aggodalmasabban kevergetik a maltert meg a betont, nem lehet tudni, mikor fagy meg a keverék s akkor oda a munka.

A lakásgazdálkodási vállalat javitószolgálatának diszpécserei rangsorolják a lakosságtól beérkező kérvényeket s előkészitik a maguk téli munkafrontját. Kőművesek, festők, vízvezeték-szerelők jelennek meg a lakásokban s ebédlők s nappalik változnak csatatérré. Télen bent kell dolgozni. A lakók őrülnek is, meg nem is a nagy felfordulásnak. Aztán vége ér a munka s a mesterek elmennek.

A kis udvarokban, a házak előtti járdacsikon malter- és homokhalmok, törmelékhegyek jelzik útjukat. Senki sem tudja pontosan kiszámolni, hány kiló cement, homok, mész kell egy apróbb-nagyobb javításhoz. Egyik helyen több, máshol kevesebb anyag vész kárba. Mit lehessen tenni?! A javitómunkák anyagráfordítása törvényszerűen magas.

Törvényszerűen? Talán nem. A bukaresti utcákat járva gyakran láttam a kapualjakban a házak előtt törmelékkel. Rendszerint kettőt. A nagyobbikban faltörmelék, bontási anyag, a kisebbikben malter vagy cement. Meg is kérdeztem az egyik szakit, mire jók ezek a konténerek?

— Takarékosság — válaszolt tömören. — Ha itt végeztünk, arrébb visszük a ládát s a maradék anyag sem megy kárba. Aztán meg tisztább az egész munka. Nem hordjuk tele az egész házat malterral, festékkel. A hulladékot is gyorsabban szállithatjuk el.

Egyszerű az egész. Újságcikkek, olvasói levelek, a municipiumi néptanács határozatai beszélnek Arad tisztaságáról. De a tisztaságot, úgy látszik, meg is lehet szervezni. És az anyagtakarékosságot is. Azt hiszem, ezek a kisebb-nagyobb ládák nem is kerülhetnek olyan sokba. Mi lenne, ha az aradi lakásgazdálkodási vállalat követné a fővárosiak példáját?

T. GY.

A tárgyalóasztal mellett

(Folytatás az I. oldalról)

Az Építéskutató és Építésgazdasági Intézet (INCERC), az Építéstervezési Intézet (IPC) és a bukaresti Iparépítkezési Trösztt (TCI) szakemberei több korszerű építéstechnológiát kísérleteznek ki a târgoviștei építőtelepeken.

Az ötvözöttacél-üzem építőtelepén az egyik hengersor szivattyúházának építésénél a betont nyitott keszonba öntik, az oldalfalakat betonit-védőréteg segítségével, a helyszínen építik. A módszerrel 85 tonna betonacélt és acélszerkezetet, több mint 900 tonna cementet takarítanak meg. A 2. számú villamosacélműnél szép eredménnyel használják a lépkedő zsaluzatot. Ennek igénybevételével az önköltség körülbelül 35 százalékkal csökken.

Az öt víztorony építésénél is új módszert alkalmaznak: a zsaluzatot az armatúrával együtt a földön készítik el, és kézi csörlővel emelik a magasba. Az eljárás kéthavi időmegtakarítást, továbbá a munkaráfordítás körülbelül 50 százalékos csökkentését kínálja. Ugyanitt az egyik víztartályt a helyszínen öntötték ki betonból, s így a kivitelezési időt, továbbá az önköltséget mintegy 45 százalékkal csökkentették.

Tessel nem csupán kötelezettségeket vállalunk magunkra, de jogot is szerzünk arra, hogy partnerünk kötelezettségeit kikényszeríthessük. Ilyen értelemben a szerződés a kooperálás, a vállalatközi hatékony együttműködés, a termelési fegyelem eszköze. Ezt tudják Arad megye vállalatai is, hiszen az év első kilenc hónapjában késedelmi kamat, kötbér és büntetőkamat címén több százezer lejt fizettek ki. Ha szerződéses partnereink ilyen szigorúan értelmezik a mi kötelezettségeink teljesítését (szerintünk teljesen indokoltan!), miért nem járunk el mi is hasonló határozottsággal? Talán, mert nem mindig gondoskodtunk szükségleteink lefedezéséről. Ismét a préselttlemezgyár példájához visszatérve, el kell mondanunk, hogy az üzemrész beindulásához szükséges berendezések egy részét még ma sem szerződték le. Hasonló a helyzet az új bútor- és épületvasalásgyár esetében is. A következmény: a beruházó megfosztotta önmagát a munkálatok határidőbeni elvégzését ösztönző hatékony jogi eszköztől.

A fenti megjegyzések semmiképpen sem a tavalyi hó iránti hasztalan nosztalgia kedvéért születtek. Október végén járunk, s a tapasztalatokból tanulva, okulva, gondolnunk kell az 1974-es évre szóló szerződések megkötésére. Ehhez mindenekelőtt partnerekre van szükségünk. S partnert csak akkor találunk, ha termékeink — a legáltalánosabb megfogalmazást használva — társadalmi szükségletet elégítenek ki, magyarán: ha jó, olcsó és keresett árut termelünk.

Ha ebből a szempontból elemezzük a szerződéskötések helyzetét, nem csodálkozunk azon, hogy például a Libertatea cipő- és kaptafagyár szeptember hó végéig egyetlen egy megrendelővel sem kötött szerződést az 1974-es esztendőre. Ugyanilyen helyzetben van a Szeszés Élesztőgyár, a Tejgyár.

Társadalmi szükséglet kielégítéséről szóltunk az előbb. Arról, hogy az iparnak, s így megyénk iparának, nem akármilyen áron és nem akármilyen minőségű termékeket kell gyártania. Ez az általános igazság nem szorul bizonyításra. De az a tény, hogy a gazdasági tevékenység lezártnak csak akkor tekinthető, amikor a megtermelt árut értékesítettük, nos, úgy látszik, ez még nem teljesen világos. Jól termelni és jól kereskedni — ez a hatékony gazdálkodás alapvető feltétele, s bármilyen szempontból is közelítjük meg a kérdést, e feltételeket csak úgy valósíthatjuk meg, ha kellő fontosságot tulajdonítunk a gazdasági szerződéseknek. Következtetésképp, nem látszik túlzásnak az a megállapítás, hogy az ötéves terv határidő előtti teljesítése nemcsak az üzemekben, a munkapadok mellett dől el, de a tárgyalóasztal mellett is.

Az agitációs művészbrigád dísze nem ruhája — bátorsága

— *Gratulálunk, Panjer elvtárs!*

— *Mihez?*

— *Mert egyetlen selejtes munkadarabot sem adott át ebben a hónapban. Hogy csinálta?*

— *Szabadságon voltam.*

Rövid, csattanós párbeszéd. Benne a bírálat névre szól, konkrét, tömör, s főként nem sablonosan gyűlésízű vagy jegyzőkönyv-szagú. Emberközelségével, a termelés valóságából ihletődő szituációnak a megragadásával, csípős humorával figyelni készteti a nézőt. A Vagongyár 1-es szerelő-hegesztő részlege agitációs művészbrigádjának műsorán hangzott el.

Idéztük, mert azt kutatjuk, milyen a jó szövegkönyv, milyen a szatira fegyverét bátran forgató együttes, milyen a valóságra gyorsan és fogékonyan reagáló műfaj, amely szórakoztatva nevel, politizál, küzd a kommunista magatartásért. A brigád a kommunista holnap agitátora. Mint Majakovszkij Gőzfürdő című színdarabjának pozitív hősei, a kommunista jövőbe csak azokkal röpülnek át, akik levetik retrográd tudatuk tegnaphoz húzó rongyait.

A műfaj, amint neve is mutatja: agitáció plusz művészet. Kollektív munka, benne van az is, hogy: brigád. Katonái forradalmárok, akik a barikádon küzdenek az értelmesen szép és tiszta életért, a gyár vagy mtsz tekintélyéért, a munkások és dolgozók becsületéért. Nincs megalkuvás! A szövegkönyvíró tollát a nyílt és rejtett gúny tintájába mártja. Hibaigazítása a hibást csípi, mint a csalán, és a tüskénél is jobban szúrja a társaktól kivált nevetéssel. Szenvedélyes, pártos, harcos állásfoglalás bökversbe vagy gúnydalba faragva, biztos útjelző: név szerint hirdeti, kinek a rovására nevessen a közönség. Célja, hogy a közvéleményből tömör falat építsen, melyen a lógós, munkahalogató, szarka, erkölcstelen, basáskodó, bürokrata — s ki tudná mind elsorolni specimenjeit a negatív figuráknak — át ne tudjon bújni. És játsszék szóval, mozdulattal, dallal, tánccal a brigád, hogy figyelni késztesse közönségét. Mert hatékonysága a nevelésnek attól függ, el tudja-e hitetni nagyérdemű nézőivel a bírálat jogosságát. Nem ünnepi alkalomra, „kényes termeknek", szigorú műítészeknek vagy szépelkeknek felcicomázott „magas művészi színvonalat" várnak a hallgatók. Friss, röplapok tömörségével az igazságot, a termelés és élet jobbításának agitációját igénylik. Az eszmék küzdelmében kiálló „bátor katonákat". Petőfi szavával: **„...a katonának bátorsága / Teszi díszét, nem a ruhák."**

A Vagongyár Aradi látóhatár néven szereplő irodalmi köre megértette az idők szavát és tagjainak íráskészségét jó szövegkönyvek előállítására használja fel.

Belinci kerámia.

A Jó szocialista tulajdonos, gazda és termelő megyei akciót magukénak valló brigádok saját dramatizálású, sikeresebb szövegkönyveit a brigádmozgalomban hasznossá vált tapasztalatcsere keretében közkincsé teszik. A Népi Alkotásokat és a Tömegek Művészeti Mozgalmát Irányító Arad Megyei Központ időközönként sokszorosítja a leghatékonyabb szövegeket, hogy ezekből a kiadványokból átvehessenek, s beépítve saját műsorukba, a gyár vagy falu sajátságainak megfelelően, a körülményekhez idomítva jobban szolgálhassák a brigádok műsorpolitikáját.

Nemrég az agitációs művészbrigád műsort a közművelődés elavult műfajának tekintették. Sokhelyütt nem voltak restek gyorsan helyettesíteni az esztráddal, giccses jelenettel, amely „csak" szórakoztat, mondván, hogy az „emberek unják a politikát".

Az 1971-es novemberi pártplénumig 30 agitációs művészbrigád működött esetlegesen, és csupán ünnepi alkalmakra betanult „diszelőadásokkal" szerepelt! Csakhogy az emberek az „értük és velük" politikát sosem unták. Ha a munkahely, falu, a termelés életéből, a jól ismert valóságból játszanak el előttük szellemesen aktuális igazságokat, a brigádműsor hatékonyan politizál, szórakoztat, és nem utolsósorban nevel. Jelenleg régi brigádok aktivizálódnak, újak alakulnak. Megyeszerte 140 együttest tartanak számon a tömegkultúra arcvonalán. Nem állítjuk, hogy minden brigád a helyzet magaslatán áll. De természetesen, vannak ilyenek. **A jól agitáló, szatírájuk fegyverével célba találó vagongyári, esztergapadgyári, helyi kereskedelmi szervezeti. Chişineu Criş-i, mácsai, bírsai, pleşcuţai, halmágyi stb. együttesek példája** arra figyelmeztet a Textilgyár, Szesz- és Élesztőgyár, Pankotai Bútorgyár agitációs brigádjait, hogy nem lehet figyelmen kívül hagyni a helyi tényeket, általánosságokat pufogtatni, sablonos szöveggel és merev interpretációval eljátszani a termelésben és közéletben még felfedhető hibákat. És vannak szakszervezeti munkásklubok, falusi művelődési otthonok, amelyeknek nemhogy agitációs művészbrigádjuk lenne, de hétről hétre egyáltalán nem történik bennük más, mint semmi.

Vajon mit tesznek a közművelődés irányítására hivatott pártszervezetek, amelyeknek hatáskörébe tartoznak ezek a munkásklubok és művelődési otthonok? Kire várnak, ki fogja vezetni helyettük a párt ideológiai-politikai, kulturális-nevelő programjának, a hazafiság és nemzetköziség eszméinek a tömegekben való tudatosodását?

A gazdasági-társadalmi agitáció szerves része a pártpropagandának. Az agitációs művészbrigádok ennek hatékony eszközei. Megalakulásuk, folyamatos tevékenységük, sajátos célkitűzéseik teljesítése, fejlődésük, fogékonyságuk és hatékonyságuk növelése a pártszervezetek irányító-vezető szerepének határozott érvényesítését teszi szükségessé. Neveljék, támogassák, erősítsék tehát a pártos propagandának ezeket a munkára, fegyelemre, a társadalmi méltányosság és kommunista erkölcs betartására mozgósító agitációs művészbrigádjait mindenütt. Nevelő munkájuk hatását felmutatja: a termelés és az élet. Az emberek öntudata.

MÓZER ISTVÁN

„A mai élet és az ember közötti harmóniát szeretném kifejezni"

(Folytatás az I. oldalról)

A gangon kerek asztal. Üveges lapja alatt szója, rizs, makk, búza, bab, borsó, konkoly különböző formákba rendezett mozaikje. Mellette két szépformájú, kényelmes szék.

— Hogy csinálta?

— Amikor hozzákezdtem, nem tudtam, mi lesz belőle. Munka közben jön az ihlet. Amint látja, a legtöbbet hideg vassal dolgozom.

— És mióta?

— Sora van annak.

— Akkor vegyük rendre.

— 1945 november 28-án születtem Nyíregyházán. Vásárhelyen kezdtem, aztán, hogy szüleim Kolozsvárra költöztek, a kerekdombi középiskolában, majd az agronómián végeztem tanulmányaimat. Érettségi után Fejérden, egy román faluban tanítottam, hogy megtanuljam tökéletesen az állam nyelvét. Románul felvételiztem a főiskolára. Gheorghiu Dej-ösztöndíjat kaptam. Mindig dolgoztam, mindenért megdolgoztam. Már ötödik osztályos koromban apámtól elleshettem a bádogos- és hegesztőmesterséget. A nyári szünidőben mellette iparkodtam. Tőle kaptam útravalóul a fizikai munka becsülését. Aztán negyed-, ötödéves koromban kerített hatalmába a láz, a kovácsoltvasmunka. Társaimnak tetszett, biztattak. De belátható, nem lehet az ember agronómus is, iparművész is...

Ezt azonban nem úgy állapítja meg, mint aki le tudna mondani kedvteléséről. Terveiről beszél.

— Engem az izgat, hogy került ide, Socodorra?

— Itt gyakornokoskodtam egyetemi hallgató koromban. Rózsi néni, a szállásadónőm azt mondja egy napon hogy van itt a szomszédban egy szép leány. De csak a következő évben ismertem meg. Meghívtak, hát eljöttem megnézni a tévében az első holdraszállást. Az Apollo felülvése nálunk családi dátum lett.

A kinevezés azonban a Kovászna megyei Székelyszáldobosra szólt, ahova Barna Gabriella 1969 december 26 után — akkor kötöttek házasságot — követte furcsa emberét. 1971 október 1-től dolgozik ugyanott, ahol egyetemi hallgató korában két nyarat is praktizált. És öröm is költözött a socodori házba: Kálmánka hároméves, Gabriella háromhónapos.

— A fémmel tudni kell bánni — mondja vendéglátóm. — A fém hozza ki a formát. Villanyhegesztővel és pálcával, kalapáccsal dolgozom. Első tanítómesterem apám volt, a második Furmann Károly kolozsvári iparművész. Személyesen nem ismerem, munkáit csodáltam meg. Más forrásaim a házsongárdi temető XIX. század második feléből származó kerítései, lámpásai, a keszthelyi kastély és a szebeni Brukenthal múzeum kovácsoltvasmunkái.

— De ezek csak kiindulásként szolgáltak.

— Igen, mert valami újat akarok. A megszokott formát felbontani, s mégis a valóságot, a mai élet és az ember közötti harmóniát szeretném kifejezni. A vas mellett kedvelt anyagom a háncs. A rafiát díszítőelemként alkalmazom. Nekem ebben nincs múltam, hiszem, hogy jövőm van. Váradon megvettek egy lámpámat. A búrákat, vagy 432 darabot, Feketeerdőn rendeltem tejüvegből. Képzelheti, mit jelentett nekünk, Gabival, amikor a Dacii című filmben meglátjuk a lámpánkat. Van vagy 71 modellem, használati tárgyak: asztalok, székek, csillárok, lámpák, gyertyatartók, hamutányérok, virág- és könyvállványok, tükörrámák, fogasok. De stílusom még alakulóban.

— Mikor figyeltek fel munkáira?

— Legelőször 1969 tavaszán, Kolozsvárott, az Arta Decorativa szövetkezet, aztán a Kovászna megyei helyiipari vállalat, a megyei szocialista művelődési és nevelési bizottság. Egyéni bemutatkozásom Baróton volt. Sepsiszentgyörgyön közös kiállításon Sütő István vargvasi fafaragó művésszel és a pionírház varrottas-körének tagjaival szerepeltem. 1970-ben kiállítottak munkáimat Bukarestben, a mintapavilonban, aztán Mangálián is. Pillanatnyilag műhelyt építek, aztán meglátjuk.

Láttam munkáit. Arad megyei felfedeztetéséhez pedig megírtam ezeket az ajánló sorokat.

Aki felfedező útra indul, lelje kedvét benne!

Arisztotelész tanítványait, séta közben, peripatetikus módszerrel tanította. Az üzem-, a múzeum-, a tárlatlátogatás szemléltetés és szóbeli tájékoztatás útján bővíti az ismereteket. Tanulmányi kiránduláson az iskolában tanultak, olvasmányélmények egészíthetők ki. Tény, hogy az ismeretszerzés akkor hatásos, ha szórakoztató. És fordítva: a színvonalas szórakozás lelki gazdagodással párosul. Felkészültség, műveltség fokának kérdése, hogy a szabad időt milyen értelmesen töltjük ki. A kultúra és civilizáció elsajátításának bármelyik területére érvényes, hogy az, aki felfedező útra indul, lelje kedvét benne.

A tanulás persze mindig szellemi erőfeszítés. Kicsiben vagy nagyban jelképesen Kőrösi Csoma Sándor önfeláldozása. Az így iránti szeretet tüzét gyújtja, éleszti, kialudni nem hagyja a készséget, jártasságot, aztán gyakorlottságot nevelő jó akció. De vajon melyik az igazán célravezető eljárás, módszer? Melyik — képletesen szólva — az a „szezám, tárulj" varázsszó, amely kinyitja a kincsesbarlang sziklakapuját?

Van ilyen varázsszó.

Ileana Florea tanárnő, a şiriai Ioan Slavici és Emil Monţia állandó jellegű kiállítás múzeumőre a nagy román író és zeneszerző emléktárgyainak bemutatásakor végigvezeti a látogatócsoportokat a termeken és a látottakat elmagyarázza. Megmutatja Ioan Slavici szobáját, személyes használati eszközeit, a korabeli Románia társadalmi és irodalmi életére vonatkozó fotokat, táblázatokat, képeket. A Ioan Slavici múzeum tulajdonában 86 eredeti dokumentum (kézirat), a nagy realista író könyvtárából 20 folyóirat és újság, összesen 809 tárgy van.

A csoport kori sajátosságainak megfelelő audiciós program teszi élményszerűvé a múzeumlátogatást. Ugyanis az író fiának, Ioan Marcel Slavicinak emlékezését apjáról és kortársairól magnószalagra rögzítették. Elbeszélése élményszerűen eleveníti fel Ioan Slavici, George Coşbuc, Ioan Calinderu, Ion Rusu-Şirianu, Liviu Rebreanu alakját, a şiriai születésű író utolsó éveit. Emil Monţia legszebb dalaiból is magnóra rögzítettek egy csokorra valót.

Érdekes Ileana Florea tanárnő kutatómunkája is. Az állandó jellegű muzeális kiállítás archívumába bekerül mindaz, ami Ioan Slaviciról vagy Emil Monţiáról megjelenik az országban vagy külföldön. De a múzeumőr tudományos kutatása is gyarapítja az anyagot. Erről szólva érdekességként említi meg Slavici alakjainak továbbélését a népköltészetben. Lică Sămădău a nép képzeletében pozitív hősként él tovább. A folklorizáció megszépíti a şiriai mondavilágban ma is élő-eleven Lică Sămădăut.

Csoda-e, hogy a şiriai muzeális kiállítás vonzereje kiterjed az egész megyére, sőt határain túlra is? Ottjártunk előtti vasárnap Temesvár, Boksa, Arad, Socodor, Buttyin, Nagyszintye, Chişoda stb. iskolái csoportos tanulmányi kirándulóinak volt a célpontja. Több mint háromszázan nézték meg. (S mivel csak 1973 első negyedévének adatait számította még ki Ileana Florea tanárnő, elégedjünk meg ennyivel: 1890-en nézték meg csoportosan a Ioan Slavici és Emil Monţia állandó jellegű muzeális kiállítást. Ez 870 látogatóval több, mint amennyi volt az elmúlt év azonos időszakában.)

Hiszem, hogy még többen elzarándokolnának a történelmi nevezetességű községbe, ha az állandó jellegű muzeális kiállítást megye-, sőt, országszerte gazdag képanyaggal illusztrált füzetekkel propagálnák. És más úton-módon is. S ha nagyobb anyagi fedezettel rendelkezne (legalább egy magnóval, ugyanis a fentebb jelzett audiciókra a művelődési otthon kölcsönzi a magnetofont).

Ioan Slavici és Emil Monţia emlékei iránti tisztelet nemcsak a şiriai vagy aradi múzeum, de az egész megye ügye. A szellemi értékekkel jobban is lehet sáfárkodni. A befektetés százszorosan megtérül!

M. I.

Ioan Slavici íróasztala

„Én, François Villon...“

Ismét itt járt Aradon Varga Vilmos, ez a nyugtalan vérű, mindig újat, mindig mást akaró színész, akinek a színház annyira élete, hogy el nem tudja viselni megszokott kereteit. Érzékenyen keresi, kutatja az önkifejezés szokatlan formáit, hogy kortársai gondolat- és érzésvilágának kifejezője legyen. Ismét itt volt Aradon Varga Vilmos, és hozta ezúttal lelkében a csavargók királyának, a poéták fejedelmének több mint 500 évvel ezelőtt gyújtott modern költészet-tüzét: a villoni költészet szinte megmagyarázhatatlanul máig ható, mai költőkkel vetekedő varázsát. Maga tervezte kellékeit, amelyben a középkor és századunk egyikmásik jelképe, mintha csak jelzései lennének a trélás és keserű ellentmondásoknak. A XV. század társadalmi válságának, a bizonytalanságnak jelképei a „haláltánc“ kaszája, rozoga deszkapalánk, kovácsoltvas gyertyatartó, biborpalást, melyet úgy- vagy ravataltakaróként tart le. Fekete háttér előtt hegyezi kardjával tollát és tollával kardját. Zekéje rongyos, kötél tartja nyakán, farmernadrágban és mezítláb áll elénk. A szinen ütött-kopott ronda egy autósárhányónak és kerék a poéta megjelenítőjének a szándékosan felcsatolt karóra — hiteles-gúnyos anakronizmus: a XV. és XX. századi François de Montcorbier vagy François des Loges, azaz az anyai nagybátyja nevét felvevő Villon.

A szüntelenül mindig másban magát megmutatni akaró Varga Vilmos a Maszek ballada és a Nézz vissza nevetve kortárs irodalomból ihletődő műsora után most az egyetemes irodalom forrásából merített, hogy — akárcsak annak idején Illyés Kinga — szomjunkat oltsa. (Érdemes megjegyezni mindkét, az egyetemes irodalom tárgyköréből ihletődő előadóest rendkívüli hatását, amely jelzi a közönség fogékonyságát és igényét, az e tárgyú pódiumműsorok rendkívüli sikerét.) Varga Vilmost harmadszorra látjuk második országosan elismert pódiummüsorában. S mégsem az előadás külsőségei, hanem a hittel és izléssel nyújtott irodalmi élmény késztette a nézőt előredőlni a széken, s kitárni a szivét, kinyitni az eszét, mert gyönyörű verset hallott. A Kis Testamentumtól a Nagy Testamentumig, költeménytől költeményig érthetően, nyiltan, forrón és meggyőzően, régi versekben egy mai lélek kitárulkozását, egy művésznek testvérként azonosulását Villonnal. És megelevenedett a hosszú háború tépázta Párizs, a Sorbonne, amely banditák búvóhelye lett, s ahol maga a vad trélák-banda és kicsapongásokban kedvét lelő diák a „Kagylósok“ (les Coquillards) bandájába keveredett. (Életrajzáról többet tudunk verseiből, mint a kutatók feltételezéseiből, melyeknek sovány adatai bünlajstromokból kerültek napfényre. Még arra sincs pontos adat, hogy mikor született és mikor „bukott le“.)

Varga Vilmos a kort, az életet, Villont idézi. A százéves háború, egymást és a népet pusztító főurak, hájas papok, szélplányok, csavargók és gyilkosok válságos korát, melyben például a „szép fegyverkovácsnét“ asszociálni tudjuk Rodin szobrához és megérezzük a reneszánsz hajnalának közeledtét.

Nemcsak a kiváló és gazdag válogatás, amely az előadásban kétrészes monológ hatását keltí, hanem a magyar Villon-fordítások gyüjteményéből való tallózás is emeli Varga Vilmos estjének értékét. Szabó Lőrinc, Kálnoki László, Illyés Gyula remek fordításai, Faludy György „átköltése“ és Mészöly Dezső merész, mai argóban megszólaltatott Hadova és Hamukája s mások Villon-remeklései anyanyelvünkön teszik felejthetetlenné az előadást.

Varga Vilmos nehéz, de szép feladatra vállalkozott. Sikere, hogy nem elsősorban önmagát, hanem önmagában Villont mutatta fel.

(mózer)

Előzetes filmkockák

Paul Gallico regényéből készült a Dacia moziban hétfőtől bemutatásra kerülő szélesvásznú, színes amerikai film, **A Poszeidon kalandja.** A történet ötlete onnan származik, hogy 1937-ben a híres Queen Mary óceánjáró majdnem a filmbeli Poszeidon sorsára jutott. Egy nagy utasszállító hajó elsüllyedéséről szól **A Poszeidon kalandja,** néhány ember kétségbeesett menekülési kísérletéről. S a rendkívüli helyzet tragikuma által összekötött menekülők egymáshoz való viszonya egyben megrázó emberi dokumentum is.

A fasiszta megszállás elleni harc egyik hősi mozzanatát eleveníti fel a **Valter megvédi Szarajevót** című színes jugoszláv film. Valter, a partizánmozgalom legendás hőse 1944 végén a bekerített német csapatok kitörési kísérleteinek meghiúsítását tűzi célul. Rengeteg izgalmas kalandon, érdekfeszítő helyzeten megy keresztül, míg sikerül a nácik titkos terveinek kijátszása. Főszerepben a legismertebb jugoszláv filmszínészek egyike, Bata Zsivojnovics.

A Valter megvédi Szarajevót a Studio jövő heti műsorán szerepel.

Nicolae Iorga:

Aforizmák

Ha ernyő van a fejük fölött, oly sokan hajlandók azt állítani, hogy nem is esik az eső.

★

Vannak emberek, akiknek ellenségekre van szükségük, mert másként a bennük tomboló gyülölet őket pusztítaná el. Ha nincsen ellenségük, hát kitalálnak.

★

A dölyfös ember képtelen hálás lenni. Mindig azt hiszi, hogy még többet érdemelt volna.

Jaj annak, aki észben tartja a büntetését, de elfelejti a bűnét.

★

Egyik-másik embernek azért van szüksége barátra, hogy legyen, akit meggyülöljön vagy elárulhon.

★

Nem mindent kell megvitatni, és főként nem mindenkivel.

BEKE GYÖRGY
fordítása

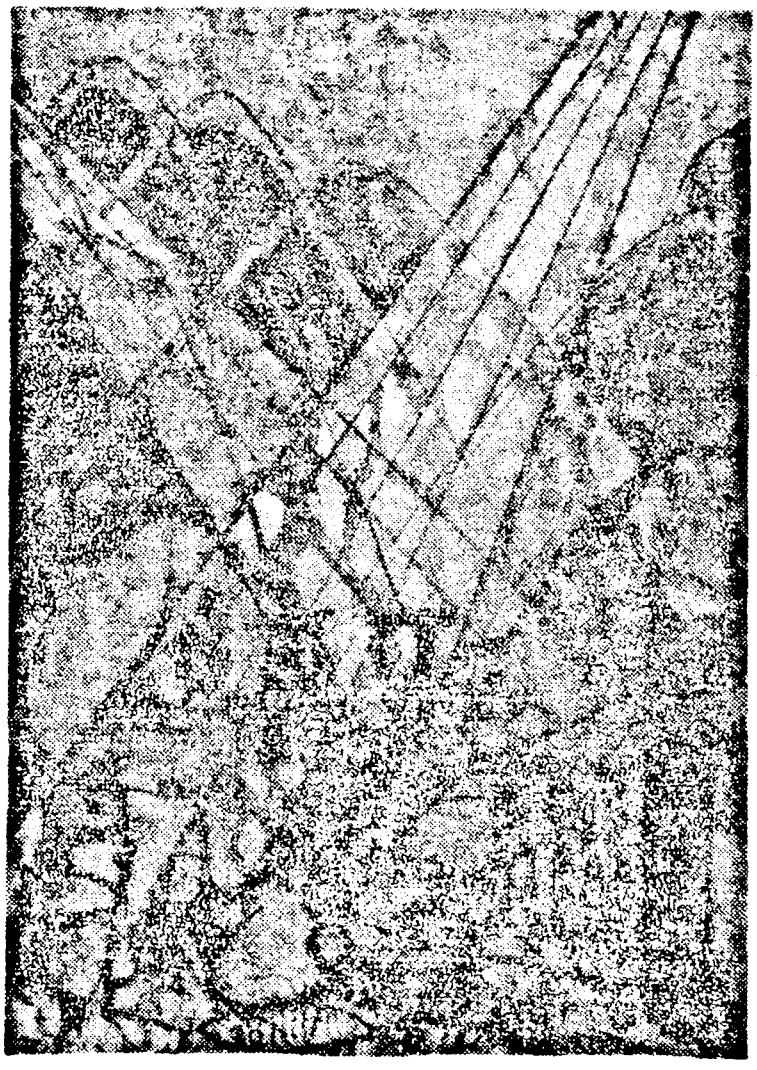

GEDEON ZOLTÁN: Vízierőmű a Szamoson

Képek Dél-Afrikából

Rendkívül érdekes és vonzó dr. Raimo Gareis nyugatnémet fotomüvész kiállítása a Fórum teremben. Mindenképpen indokolt az iránta megnyilvánuló nagy érdeklődés. Dr. Gareist (alapfoglalkozását tekintve a leverkuseni Agfa-Gevaert művek kutató vegyészmérnöke) a színes fotozás nagymestereként tartják számon világszerte, amit számos nemzeti fotoszövetség (többek között a hazai) tiszteletbeli tagsága, a közel félezer, különböző kiállításokon kapott díj és kitüntetés kellőképpen bizonyít. De ne hivatkozzunk a tekintély elvére. Az aradi tárlat 64 képe, egész munkásságának elenyésző töredéke, enélkül is meggyőz bárkit arról: kivételes tehetségű és tudású fotós alkotásai előtt áll. Külön érdekessége a kiállításnak, hogy a Dél-Afrikai Köztársaságban készült felvételeket mutatja be. Vajon hogyan látja és láttatja a művész a faji megkülönböztetés és elnyomás, az arany országát?

A látogatót mindenekelőtt a felvételek csodálatos színei, térhatása, a technikai kivitelezés bravúrja kápráztatják el. (Meg kell jegyeznünk, hogy dr. Gareisnak a képmódosítási — szolarizációs — eljárással készült fotokhoz szükséges speciális film kidolgozásában igen jelentős szerepe volt.) Az ismert színek a valóságosnál is igazibbnak, mélyebbnek tünnek, a finom árnyalatok olyan széles skáláján mozognak, amely a színes fotozás nagy lehetőségeit csillantják fel. Általában azt tartják, a színes fényképen — a filmhez hasonlóan — nehezebb drámai hatást elérni. Dr. Gareis képei inkább azt látszanak bizonyítani, hogy a hatás- és hangulatkeltés elsősorban a művész alkatától, tehetségétől, témaválasztásától függ.

S ha már a témaválasztásnál tartunk, el kell mondanunk: dr. Gareis nem hajszolja a szokatlant, a rendkívülit, az egzotikust, bár erre Dél-Afrikában bizonyára tág lehetősége nyilott volna. Portréi — most látott alkotásainak döntő többsége az — többnyire egyszerű emberekről, néger gyermekekről, nőkről, férfiakról készülnek. A választásban a művészt már jól meghatározott szempont vezeti: közismert, hogy a DAK lakosságának mintegy 70 százaléka fekete bőrű. Továbbmenve ezen a szálon, azt hiszem, könnyen megfejthetjük állásfoglalását és választ kaphatunk arra a kérdésre is, hogyan viszonyul — emberként és művészként — az ország társadalmi valóságához. A kialakuló összkép feltétlenül mély humanizmusát, az igazságtalansággal szembeni kiállását mutatja, még akkor is, ha egyes, különkülön vett képein ez a magatartás nem egészen nyilvánvaló. A tüntető tömeget szétoszlató, gumibotos rendőröket ábrázoló foto vagy a szögesdrót előtt álló kisfiú-portré — azt hiszem, a kiállítás kompozíció és mondanivaló szempontjából legsikerültebb alkotásai — a kulcsot nyújtják az egész kollekció értelmezéséhez. A művész nagy érdeme, hogy statikus, legtöbbször beállítottnak tünő képeibe is belső feszültséget tud bevinni. A kigombolt, piszkos ingű néger paraszt (aranybányász?) arcáról a mélységes elkeseredés, a mármár kirobbanásra, lázadásra kész ember lelkiállapotát olvashatjuk le. S ha a társadalmi állapotokra a gyermekek sorsából következtetni lehet, a gondozatlan külsejű, szomorú arcú gyermekek portréiból sok mindent kiolvashatunk.

Az aradi közönségnek különleges művészi élményben lehet része dr. Raimo Gareis kiállításán. A megyei szocialista művelődési és nevelési bizottságnak, de elsősorban az Aradi Fotoklub vezetőségének köszönettel tartozunk ezért.

JÁMBOR GYULA

1973. október 28., Vasárnap

Napkelte 6.47, napnyugta 17.12 órakor. Az évből eltelt 301 nap, hátra van még 64.

Világegyetem '74

Szerdán, október 31-én délután 5 órakor indul a Népi Egyetemen az új csillagászattan kurzus a fenti címen. A minden második szerdán sorra kerülő, összesen tizenhat előadás nemcsak a jelen pillanatban ismert csillagászati és űrkutatási eredményeket hivatott tárgyalni, hanem szóba kerülnek azok az események is, amelyek éppen napirenden vannak a világ tudományos megfigyelőinek körében. Így a Skylab-program, a közös szovjet—amerikai Szojuz—Apollo-program, vagy a Kohoutek üstökös útjáról is megtudhatják a legújabbakat a hallgatók.

A román nyelven elhangzó előadások inkább csak bevezetőül szolgálnak a bemutatásra kerülő filmekhez, diafilmekhez és egyéb illusztrációkhoz. A hallgatók kérdései is remélhetően elősegítik, hogy a kurzus elérje legfőbb célját: a világegyetem tudományos megismerését. Korosztálytól függetlenül minden érdeklődőt szívesen várunk s az eddigiektől eltérően a Barátság Háza előadótermének bejáratánál két héttel hamarabb elolvasható azoknak a municípiumi könyvtárban található könyveknek a jegyzéke, amelyek a következő előadás témáját tartalmazzák.

M. M.

☆

A Népi Egyetem hétfői műsora: Kis enciklopédia kurzus, így született a román föld, előadó Toacsen Mihai tanár (filmvetítéssel, 17 órai kezdettel).

Időjárás

Az Aradi Meteorológiai Központ jelenti: a mai napon viszonylag szép idő. Éjjel és a reggeli órákban derült égbolt, napközben átmeneti felhőzet, amikor kisebb csapadék lehetséges. Gyenge, majd mérsékelődő északkeleti szél. A hőmérséklet lassan emelkedik. Éjjel mínusz 4 és plusz 5 fok, napközben pedig 8 és 15 fok között váltakozik. Reggel helyi köd- illetve dérképződés, néhol talajmenti fagy.

Tájékoztató

Szerkesztette SZABÓ JÁNOS

A Takarékosság Hete

A fiatalok körében

Számos, változatos rendezvényre került sor a Takarékosság Hete második napján, a Takarékos Tanuló Napján. Több aradi és Arad megyei iskolában a tanárok előadásokat tartottak a CEC-ben való pénzmegtakarítás módozatairól, előnyeiről, a diákok ellátogattak a CEC-kirendeltségekbe (például Aradon, Ineuban, Chişineu Crişen, Sebesen és másutt). Kiemelkedő esemény volt az Aradi Pionírházban megrendezett ünnepség, amelyen több mint 200 pionír vett részt, majd az Aki tud, nyer verseny. A rátermett válaszok értékelése után a következők kaptak jutalmat: Niţu Viorel, Petrovan Ramona és Pitz Ioan (19-es számú Általános Iskola), Crisnic Adriana (2-es számú Általános Iskola), Budai Ioan (1-es számú Általános Iskola), Deciu Romeo (19-es számú Általános Iskola), Pundev Adriana (6-os számú Líceum), és Szabó Júlia (2-es számú Általános Iskola).

☆

A Takarékosság Hete első napján, október 25-én rendezték meg a turisztikai nyereményes CEC-betétkönyvek 3. negyedévi sorsolását. Összesen 57 külföldi utazást nyertek a szerencsés betétkönyv-tulajdonosok (Párizsba, Rómába, a Szovjetunióba és az NDK-ba). Aradról a 402—218—42-es számú betétkönyv tulajdonosa nyert külföldi utazást.

☆

Ismételten felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy ma délelőtt 10.00 órai kezdettel kerül sor az Aradi Állami Színházban a Takarékossági Világnap megünneplésére. A CEC-ben való pénzmegtakarítás céljáról és előnyeiről elhangzó rövid előadást követően a színház művészei bemutatják a De două ori Caragiale című műsorukat, a szünetben pedig díjazott Aki tud, nyer villámverseny lesz. A belépés díjtalan.

Szilveszteri előzetes

A megyei turisztikai hivatalnál tudtuk meg, hogy Arad megyében, de más megyékben lévő turisztikai központokban, fürdőhelyeken is, szilveszteri mulatságot rendeznek, így például Moneasan, a dézsnai halászcsárdában, a kaszojai menedékházban és Herkules-fürdőn. Hasonlóképpen a turisztikai hivatal külföldi kirándulásokat szervez, melyeknek keretében a résztvevők Moszkvában, Budapesten vagy Szófiában tölthetik a szilvesztert.

A megyei pártkabinet közleménye

A marxista-leninista esti egyetem jövő heti programja a következő:

Hétfőn, október 29-én, 17.00 órakor:

— Politikai gazdaságtan III. évfolyam — vita a pártkabinetben;

— Filozófia, III. évfolyam — vita a pártkabinetben;

— Nemzetközi kapcsolatok, I. évfolyam — előadás a pártkabinetben.

Kedden, október 30-án, 17.00 órakor:

— Politikai gazdaságtan, I. évfolyam — vita a pártkabinetben;

— Szociológia, III. évfolyam — vita a pártkabinetben;

— Történelem III. évfolyam — külpolitikai vita a pártkabinetben.

Öt perc kikapcsolódás

VÍZSZINTES: 2. Igazi. 7. Rangjelzés. 9. Nyitó ellentéte. 10. Volt, népiesen. 12. Kettőzve gyermekjáték. 14. Ghana fővárosa. 16. Park fele. 17. Salamon feje. 18. Szomjas. 20. Helyhatározórag. 21. Bácsika. 22. Sok-sok fa együtt. 24. Ugyanaz, mint a vízszintes 7. 25. Így is nevezik az asztalterítőt (ékhiba).

FÜGGŐLEGES: 1. Évszak. 3. Névelő. 4. Főzőedény. 5. Időjelző. 6. Skálahang (ékhiba). 8. Pad. 11. Tóth Cecilia. 13. Rámolt (ékhiba). 15. Alarm. 16. Dohányzóeszköz. 19. Zavarni kezd. 20. Azonos betűk. 22. Kutya. 23. Elől.

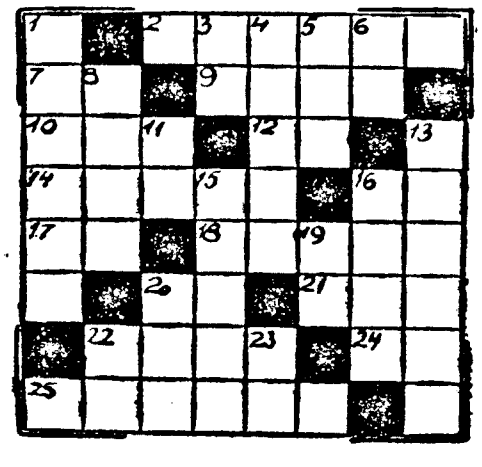

A LASSÚSÁG ÁTKA

— Egyszer azért támadt zűröm a rendőrséggel, mert túl lassan vezettem az autót.

— Hogyan lehetséges ez?

— A tulajdonos biciklin utolért.

A miliciáról jelentik

1. Október 20-án, este fél 8 óra körül Kürtös városban, az Augusztus 23 és a Horia utca kereszteződésénél az 1 AR 4652-es rendszámú személygépkocsi (vezette Bodonea Ioan mácsai lakos) halálra gázolta az úttesten szabályosan áthaladó Moţ Petru 41 éves helybeli lakost. A gázolás oka: gyorshajtás.

2. Şiculan Dimitrie, aradi lakos október 24-én, a kora reggeli órákban figyelmetlenül vezette motorettáját s beleszaladt az újaradi Schmelzer utcában az úttest szélén szabályosan parkoló ciszternaautóba. A figyelmetlenség ára: a robogó vezetője vállperectörést, agyrázkódást, zúzódásokat szenvedett.

3. Gyakran előfordul, hogy a gépkocsivezetők nem adják meg az előnyszabályt a kerékpárosoknak. Így tett Stîrb Floare, a nagyváradi ITA sofőrje, aki október 25-én reggel 6 óra körül Ineu városban egy útkereszteződésnél társasgépkocsijával hirtelen elkanyarodott, s nem adta meg az előnyt a vele szembeni szabályosan közlekedő kerékpárosnak. Az elgázolt kerékpáros — Borzás József 51 éves ineui lakos — négy órával a kórházba szállítása után belehalt sérüléseibe.

4. Itt az ősz és a kora reggeli köd veszélyessé teszi a közutakon a közlekedést, több óvatosságra inti a gépjárművezetőket. Sajnos azonban, egyesek semmibe veszik ezt és a megengedettnél nagyobb sebességgel vezetnek. Így tett október 26-án, a reggeli órákban, Firicel Viorel (a Bihar megyei Avram Iancu község lakosa), aki a 21 AR 2287-es rendszámú tehergépkocsit vezette a 79-es nemzetközi úton és a 21-es kilométerkő közelében — a nagy ködben — figyelmetlenül előzött egy másik gépkocsit. Előzés közben beleütközött a vele szembe jövő személygépkocsiba (Rus Iacob Hunyad megyei lakos tulajdona). Az ütközés során megsérült a személygépkocsi utasa — Rus Aurelia —, az okozott kár pedig mintegy 30 ezer lej.

5. Gépkocsikat fosztogató tolvajt fogtak el október 20-án a milicia munkatársai. A tolvaj — Brătan Gheorghe, 48 éves Bihar megyei lakos — egy Aradon parkoló teherkocsi fülkéjéből aragázbutéliát emelt el, amikor tetten érték. A tolvajt őrizetbe vették, s az eddigi vizsgálat során már kiderült, hogy még két esetben követett el gépkocsifosztogatást.

A Tóth Árpád irodalmi kör

elmaradt ülésére kedden, október 30-án, délután 17 órai kezdettel az Újságíró Klubban kerül sor. Téma: Juhász Béla karcolatainak megvitatása.

● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSOR ●

Filmek

DACIA: Hé! nap (r) (9.30, 11.45, 14, 16.15, 18.30, 20.30). STUDIO: Simon Templar közbelép (a) (10, 12, 14, 16, 18, 20). MUREŞUL: Éva és Ádám (NDK) (10, 12.30, 15, 17.30, 20). TINERETULUI: Fiatalság, öregség nélkül (r) (11, 14, 16, 18, 20). PROGRESUL (Újarad): Rajzfilmek (10), Tecumseh (NDK) (15, 17, 19). SOLIDARITATEA (Gáj): Hasznos a futás (fr) (9, 15, 17, 19). CFR (Grădiştе): Şoimăreşti nemzetség (r) (10, 15, 18).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

LIPPA: Bábuska kalandjai (r). INEU: Sétál a csendőr (fr). CHIŞINEU CRIŞ: Köd (r). NAGYLAK: Cowboy (am). KÜRTÖS: Siettessétek a naplementét (am). PANKOTA: Az utolsó töltény (r). SEBES: Az utolsó vonat Gun Hillből (am). SZENTANNA: Hajótöröttek a világűrben (am). PÉCSKA: A szervezet (am). ŞIRIA: Ion kapitány nyila (r). VINGA: A francia közvetítő (am). BUTYTYIN: A nagy csavargás (fr).

HÉTFŐTŐL

DACIA: A Poszeidon kalandja (am) (9.30, 11.45, 14, 16.15, 18.30, 20.30). STUDIO: Valter megvédi Szarajevót (jugo) (10, 16, 19). MUREŞUL: A pillangók szabadok (am) (10, 12.30, 15, 17.30, 20). IFJÚSÁGI: A vad ország (am) (14, 16, 18, 20) 11 órakor: Szegénylegények. PROGRESUL (Újarad): Yogi medve (am) (15, 17, 19). SOLIDARITATEA (Gáj): Lányok napfényben (g) (17, 19). CFR (Grădiştе): Csapda a tábornoknak (jugo) (17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

LIPPA: Vén banditák (sz). INEU: Monte Carlo (am). CHIŞINEU CRIŞ: Lila akácok (m). NAGYLAK: A fekete király halála (cs). KÜRTÖS: Az erőszak árnyékában (o). PANKOTA: Szerelem és büntetések (jugo). SEBES: Az igazgató (sz). SZENTANNA: Én nem látok, te nem beszélsz, ő nem hall (o). PÉCSKA: A karbonárik éve (o). ŞIRIA: Sipos alhadnagy küldetése (m). VINGA: Vénleány (fr). BUTYTYIN: A köpcös (cs).

Televízió

Vasárnap, október 28.

8 Reggeli torna. 8.30 Pionîroknak. 9.25 Daktari. 9.50 Falumúsor. 11 Magyar nyelvű adás: Gyermekeknek; Egy régi párttag portréja: Csehi Gyula egyetemi tanár; Zenei események; Ősz a fővárosi Herăstrău parkban. 12.30 A haza védelmében. 13 Vasárnapi magazin. 16.20 Az utolsó pillanatban — folytatásos film. 16.50 Sport. 18.50 Hirdetések. 18.55 Folklórműsor. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.10 Deltai riport. 20.35 Két Carmen: a Román Televízió és a Magyar Televízió együttes műsora. 21.39 Hirdetések. 21.35 Kalandok a kőkorszakban. 22 Doina Spătaru-Olinescu énekel. 22.20 Híradó, sport.

Hétfő, október 29.

17.30 Francia nyelvtanfolyam (66. lecke). 18 Telex. 18.05 Napirenden: Beszterce-Naszód megye. 18.20 Otthonunk. 18.40 Ankarai riportfilm. 19 Színházi hírek. 19.15 Hirdetések. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20 A hét dala. 20.05 Anket a kereskedelemről, a könnyűiparról és a jó ízlésről. 20.40 Maria Cornescu énekel. 20.50 Irodalmi-művészeti szemle. 21.30 Fiatal lányok — angol tévéfilm (I. rész). 22.40 24 óra.

Színház

VASÁRNAP, október 28-án, délután fél 4 órakor: Sotul păcălit (bérletszünet), este fél 8 órakor: De două ori Caragiale (H bérlet) (Közélelmezés, Kereskedelem, OJT Astoria).

Figyelem!

Kérjük a bérlőket, tartsák tiszteletben a programozást.

Hangverseny

Az Aradi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara vasárnap, október 28-án délelőtt 11, és hétfőn, október 29-én este 8 órakor szimfonikus hangversenyt tart a Kultúrpalota nagytermében.

Vezényel **Eugen Pricope.** Közreműködik **Valentin Gheorghiu** érdemes művész.

Műsoron: **Mendelssohn:** Szentivánéji álom, szvit; **Mendelssohn:** g-moll zongoraverseny: **Gheorghiu:** zongoraverseny; **Rimszkij-Korszakov:** Spanyol capriccio.

Jegyek a Kultúrpalota pénztáránál.

Bábszínház

VASÁRNAP, október 28-án délelőtt fél 11 órakor Sinziana şi Pepelea.

Múzeum

Az Arad Megyei Múzeum, Enescu tér 1. szám, telefon 1-64-99 naponta — hétfő kivételével — 11—19 óra között tart nyitva.

Megtekinthetők az alábbi kiállítások:

Állandó jellegűek: Ókori történelem; Az 1848-as forradalom múzeuma képzőművészeti tárlat, Arad megyei népművészet.

Időszakos: Dimitrie Cantemir születésének 300. évfordulója.

Belépti díj felnőtteknek 1 lej, tanulóknak 50 bani.

Üzembe helyezték a váradlesi víztárolót

Szombaton a Bihar megyei Remec közelében üzembe helyezték a váradlesi víztárolót, a Sebes-Körös hidrográfiai medencéje komplex szabályozási programjának egyik jelentős objektumát. A 26 millió köbméter kapacitású váradlesi víztároló biztosítja a szükséges vizet Nagyvárad municípium lakosságának és iparának és a következő szakaszban több mint 9400 hektár terület öntözését, egy 3,4 megawattos erőmű építését, valamint a haltenyésztés fejlesztését.

Előirányozták, hogy 1985-ig befejezik e medence komplex szabályozási programját, ami lehetővé teszi majd 40 ezer hektár terület öntözését, a lakosság és a gazdasági objektumok megvédését az árvizek káros hatásától, több vizierőmű építését és a lakosság, valamint az ipar vízszükségletének fedezését.

Petre Blajovici elvtárs, az RKP Bihar megyei bizottságának első titkára, a megyei néptanács elnöke gratulált a létesítmény megvalósítóinak.

Az Arad Municípiumi Posta- és Távközlési Hivatal

versenyvizsgát tart

postai kézbesítők (sürgönykihordók) alkalmazására

Mindennemű felvilágosítást a hivatal székhelyén, Köztársaság útja 46—48. szám, a személyzeti osztály nyújt, telefon 3-17-42.

(1142)

Az Aradi Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Gépgyár

Steagului utca 1, Kisszentmiklós

sürgősen alkalmaz

— marósokat
— gyalusokat
— esztergályosokat
— lakatosokat
— öntőket
— B kategóriájú jogosítvánnyal rendelkező gázszerelőket
— IV—VII. osztályt végzett, szakképzetlen munkásokat, akiket rövid idő alatt öntő mesterségben szakképesítenek
— darukezelőket

IDŐLEGESEN ALKALMAZ MÉG:

— fűtőket — központifűtés-jogosítvánnyal (nyugdíjasok is lehetnek)

Bővebb felvilágosítást a személyzeti irodában nyújtanak naponta 7—9 óra között, telefon 1-64-90, 1-64-91, belső szám 10.

(1146)

APRÓHIRDETÉSEK

VESZEK sürgősen garzonlakást, Vicentiu Babeș utca 1, telefon 145-72. (692)

ELADÓ kétszobás összkomfortos lakrész. Felvilágosítások Avram Iancu tér 5, I. emelet, 4. lakás. (681)

ELADÓ azonnal elfoglalható egyszobakonyhás lakás, Oituz utca 46. (686)

ELADÓ egy festett hálószoba-berendezés, Ciocîrliei utca 20. (688)

ELADÓ modern „Sonatina" pianínó, Eminescu utca 4, 11. lakás, 10—12 óra között. (690)

VESZEK világos színű, kis darabokból álló diófa-stílebédlőt, ovális asztallal, 1,80 m széles könyvszekrényt. Telefon 162-29, 21 óra után. (691)

ELCSERÉLNÉM aradi lakásomat kolozsvárival, Dobrogeanu Gherea utca 29, 8. lakás. (675)

VÁLLALOM két éven felüli gyermek gondozását teljes ellátással, Cărămidarilor utca 28, Alfa-telep. (687)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁSOK

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik a szeretett férjet, édesapát és barátot, Szünder Jánost utolsó útjára elkísérték.

A gyászoló család
(683)

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik szeretett halottunk, SZABÓ MÁRIA, született KANYÓ MÁRIA temetésén megjelentek, sírjára koszorút helyeztek és fájdalmunkat enyhítették.

A gyászoló Szabó és Kanyó család
(685)

GYÁSZJELENTÉSEK

Fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férjem és édesapánk,

Dr. STEINER JÓZSEF

elhunyt.

Temetése ma, 28-án, 15 órakor lesz a régi zsidótemetőben.

A gyászoló család
(694)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, apa és rokon, Vilhelm Károly elhunyt.

Temetése holnap, 29-én, 16 órakor lesz az Eternitatea temetőben.

A gyászoló család
(693)

Ötven évvel ezelőtt tartották az egységes Romániai Szakszervezetek alakuló konferenciáját

(Folytatás az 1. oldalról)

resszus napirendjéről való levételét. Sajnos, a kolozsvári kongresszuson a kommunisták vezetése alatt álló többséget a reformista irányítás alatt álló főtanács kizárta s így létrehozta az ország szakszervezeti mozgalmában a több mint tíz évig tartó szakadást.

Az aradi szakszervezetek szinte kivétel nélkül állást foglaltak a kolozsvári események ellen, s követelték a mozgalom egységének megőrzését. Az ország más munkásközpontjaihoz hasonlóan, támogatták az ideiglenes főtanács felhívását, amely célul tűzte ki az osztályharcos szakszervezetek újjászervezését. Az RKP irányításával 1923 október 28—30 között több mint 30 000 munkás képviselői jöttek össze Bukarestben — köztük az aradiaké is — s elhatározták az egységes szakszervezeti központ megalakítását. A mozgalom kapui a fővárosban továbbra is nyitva álltak minden becsületes dolgozó előtt, politikai meggyőződésre való tekintet nélkül.

Az aradi szakszervezeti mozgalom döntő többsége az Egységes Szakszervezetek zászlaja alá sorakozott fel. A hatóságok kísérlete, hogy 1921-ben elvegyék a Munkásotthont az egységes szakszervezetektől, éppen azért hiúsult meg, mert a reformista vezetés alatt álló szakszervezetek taglétszáma csak néhány tucatot tett ki.

Az elkövetkező években az aradi egységes szakszervezetek az RKP irányításával harcba vitték a munkásokat politikai és gazdasági jogaikért. Ezek között fontos szerepet játszik az 1925-ös ITA-sztrájk és az 1928-as ASTRA gyári sztrájk. Az aradi egységes szakszervezetek támogatásával megalakult Munkás-Paraszt Blokk juttatta be 1926-ban a városi tanácsba az első aradi munkást, a szaktanács titkárát s a munkásnők képviselőjét, majd a következő választások alkalmával újabb munkásképviselőket.

Az aradi egységes szakszervezetek az RKP útmutatása szerint eredményes munkát fejtettek ki a szakszervezeti dolgozók politikai nevelése és az általános műveltség terjesztése terén.

A huszas években megteremtették a Munkásotthon hatalmas könyvtárát, előadássorozatokat szerveztek és rendszeresítették a szindarabok előadását.

Az aradi egységes szakszervezetek eredményeinek megvalósításában vezető szerepet játszott az RKP aradi szervezete. Az 1929-es temesvári kongresszuson az egyik aradi küldött szükségesnek tartotta hangsúlyozni, hogy a gazdasági harc csakis az RKP vezetésével érhet el jelentős eredményeket. Az egységes szakszervezetek ellen 1929-ben fellépő Nemzeti Parasztpárti kormány utasítására elkobozták az Aradi Munkásotthont, majd az egységes szakcsoportoktól megvonták a jogi személyiséget. Az RKP vezetésével azonban az egységes szakszervezetek tovább folytatták harcukat. Később létrejöttek a feltételek az új szakszervezeti egység megteremtésére, melynek eredményeként a harmincas évek közepén egységesen állhatott csatasorba az ország munkássága.

A sokoldalúan fejlett szocialista társadalom építésének éveiben tisztelettel gondolunk mindazokra, akik az egységes szakszervezeti mozgalom megteremtéséért küzdöttek s aranybetűkkel írták be nevüket a romániai munkásmozgalom történetébe.

A szocialista országokból

PEKING.

A Kínai NK-ban ipari, mezőgazdasági és orvosi viszonylatban is egyre nagyobb mértékben használják a radioaktív izotópokat.

Segítségükkel például a mezőgazdaságban a rizs, a búza, a gyapot, a kukorica, a szójabab és más növények változatainak tucatjait állították elő. Az új változatok sajátossága a nagy terméshozam, a korai érés és a fokozott ellenállóképesség. A selyemhernyóknál sokkal gyorsabb növekedést értek el gyors neutronok kis adagú besugárzásával. Sikeresen használják az izotópokat a kártevők pusztítására is.

BRATISLAVA.

A Szlovák SZK 100,9 százalékra teljesítette idei kilenchavi ipari termelési tervét — írja a CTK hírügynökség. A többlettermelés 69,1 százalékát a termelékenység növelésével érték el.

A vegyipar 11,5 százalékkal, a gépipar 10,2 százalékkal többet termelt, mint a múlt év azonos időszakában. A köztársaságban 23 745 lakást építettek s ezzel 75,6 százalékos arányban teljesítették az egész évi tervet.

BUDAPEST.

Új timföldgyár kezdte meg a termelést az észak-magyarországi Ajkán. A teljesen automatizált üzem kapacitása évente 240 ezer tonna, ami több mint a fele a jelenlegi magyarországi timföldtermelésnek.

BELGRÁD.

A zágrábi Rebro kórház urológiai klinikáján sikeres veseátültetést hajtottak végre egy 40 éves idegorvoson.

Innen-onnan

Bombamerényletek

Péntekre virradó éjjel Ulsterben újból megkezdődtek a bombamerényletek. Londonderryben a Waterside protestáns negyedben lévő katolikus iskolára gyújtóbombát dobtak. A városban 12 óra leforgása alatt ez volt a második merénylet katolikus iskola ellen.

Belfastban a vasútipályát rongálta meg egy bomba. A robbanás jelentős anyagi kárt okozott és több órára megbénította a vasúti forgalmat.

Fermanagh megyében két határőrsört röpítettek a levegőbe ismeretlen tettesek.

Bankrablás Svájcban

Csütörtök délután a Lausanne melletti Tour-de-Peilzben három felfegyverzett személy záróra előtt néhány perccel behatolt a helyi bank épületébe és a személyzet szeme láttára 800 ezer svájci frankot rabolt el. A tettesek eltűntek, az egész svájci rendőrség nyomoz utánuk.

De Gaulle emlékére

Pompidou elnök határozata nyomán Charles de Gaulle-ról nevezik el a Párizstól 20 kilométerre északra épülő Roissy-en-France repülőteret. Az új repülőtér évi forgalma 1990-re meghaladja az 50 millió utast.

Hordozórakétát építenek

Az indiai kormány tervet hagyott jóvá műhold fellövésére szánt hordozórakéta építéséről. Satish Dhawan, az indiai világűr-tanulmányi szervezet elnöke közölte, hogy a rakétát öt év alatt építik meg.

Alagút a La Manche alatt

Az angol alsóház csütörtök este 243 szavazattal 187 ellenében jóváhagyta a La Manche-csatorna alagútjának építési tervét. A kormány november első felében a parlament elé terjeszti a költségkiutalási törvény tervezetét.

Újabb Explorer az űrben

Az Amerikai Űrkutatási Hivatal közölte, hogy csütörtök este egy újabb Explorer-típusú műholdat lőttek fel a bolygóközi sugárzások, a napszelek, a mágneses és az elektromos mezők tanulmányozása céljából.

A román küldött ismertette hazánk álláspontját

Moszkvában a Békeerők Világkongresszusán a küldöttek a napirenden szereplő kérdéseket vitatták meg.

Hazánk küldötte, Jean Livescu professzor, docens-doktor, Románia Szocialista Köztársaság Országos UNESCO-bizottságának elnöke ismertette hazánk álláspontját a leszerelésről, s hangsúlyozta a leszerelést szolgáló román kezdeményezéseket és politikai akciókat.

Szombat délután a kongresszus 14 albizottságban folytatta munkáját. Országunk képviselve van minden munkabizottságban.

L. I. Brezsnyev felszólalása

L. I. Brezsnyev, az SZKP KB főtitkára a Békeerők Világkongresszusán mondott beszédében kidomborította, hogy a kongresszusra olyan időpontban került sor, amikor egyre szélesebb körben érvényesülnek a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élésének elvei. Ezzel összefüggésben a főtitkár utalt az európai enyhülésre, a Szovjetunió és az USA kapcsolataiban az utóbbi két évben bekövetkezett kedvező változásokra, a vietnami háború befejeződésére.

L. I. Brezsnyev a továbbiakban hangsúlyozta, hogy a szocialista országok elvszerű és következetes békepolitikájukkal a nemzetközi enyhülést mozdítják elő.

A közel-keleti helyzetre utalva az SZKP KB főtitkára rámutatott: **Szadat egyiptomi elnöknek arra a kérésére, hogy a Szovjetunió és az USA küldjön megfigyelőket a hadszíntérre, a tűzszüneti határozat teljesítésének ellenőrzése végett, országa már el is küldte ezeket a képviselőket.**

Hangsúlyozva a Biztonsági Tanács legutóbbi határozatai szigorú betartásának a szükségességét, L. I. Brezsnyev a következőket mondotta: **Szigorúan azon az állásponton vagyunk, hogy minden egyes közel-keleti ország és nép, ismétlem, minden egyes ország és nép számára biztosítani kell a békét, a biztonságot és a határok sérthetetlenségét. A Szovjetunió kész részt venni a megfelelő garanciák nyújtásában.**

Korszakunk — mondotta befejezésül a szónok — megköveteli az összes békeszerető erők összefogását, az összes országok és népek békés fejlődésének biztosítása érdekében.

Genf

A tanácskozások hét végi mérlege

A román küldöttség aktívan részt vett az összes szervek munkálatain

Az európai biztonsági és együttműködési konferencia egyes fő munkaszerveinek plenáris ülései lehetővé tették a hét során lefolyt viták alakulásának megvizsgálását, az elért haladás felmérését. A konferencia első számú bizottságában — amely a biztonság politikai, jogi és katonai kérdéseivel foglalkozik — a részvevők egyöntetűen megállapították, hogy az utóbbi időszakban fokozódott a munkaütem a bizottság segédszerveiben, és szemmel látható volt az a törekvés, hogy minél konkrétabban tárgyalják e napirendi pont kérdéseit. E megállapítást megerősítik a konferencia különböző szerveiben az utóbbi héten lefolyt tárgyalások. Így például az államok közötti kapcsolatokat uralni hivatott elvekkel foglalkozó albizottságban a vita ebben az időszakban átfogó és mélyreható módon taglalta az erőszak mellőzésének elvét.

Számos felszólaló rámutatott, hogy a konferencián elfogadásra kerülő dokumentumoknak határozott kötelezettségvállalásokat kell tartalmazniuk, biztosítva az erőszak és az erőszakkal való fenyegetés felhasználásának általános tilalmát. Egyes küldöttségek javasolták, hogy írják elő mindazoknak a politikai, katonai, gazdasági jellegű presszióknak az államok közötti kapcsolatokból való kizárását, amelyek akadályoznák a szuverenitással járó jogok gyakorlását.

Az átfogó és mélyreható véleménycsere befejezése után a részvevők megkezdték a határok sérthetetlensége elvének megvizsgálását. A Szovjetunió és Franciaország küldöttsége előterjesztette javaslatait ennek az elvnek a megszövegezésére vonatkozóan.

Ugyancsak ezen a héten a külön munkaszervben befejeződött a nézeteltérések békés úton való megoldásáról szóló svájci egyezménytervezet általános vitája. A küldöttségek egyhangúlag magukévá tették a meglévő vagy az államok közötti kapcsolatokban esetleg keletkező nézeteltérések politikai úton való rendezésének eszméjét azzal, hogy konkrétan ki kell dolgozni az elv megvalósítását biztosító formákat és eszközöket.

A biztonság katonai kérdéseivel foglalkozó albizottság ezen a héten figyelmét azokra a szabályokra irányította, amelyek alapján folytatni kell a tárgyalásokat a katonai elkötelezettség-csökkentésről és leszerelésről egész Európában, valamint Európa különböző övezeteiben. E problémák felvetésében a részvevők abból indultak ki, hogy biztosítani kell e tárgyalások perspektíváit a végső cél elérése érdekében: az európai kontinensnek a béke és a biztonság övezetévé való átalakítása érdekében. A vita során előterjesztett román és jugoszláv javaslatokat széles körben támogatták.

Határozott munkajellegük volt a gazdasági és műszaki-tudományos együttműködés hatalmas kérdéskomplexumával foglalkozó bizottság, valamint a kulturális együttműködés és az emberi kapcsolatok fejlesztése kérdéseivel foglalkozó bizottság üléseinek is.

A román küldöttség aktívan részt vett a konferencia összes munkaszerveiben s a román felszólalások hazánk álláspontjának tisztázására és a közeledés útjainak keresésére törekedtek a tárgyalások előrehaladása érdekében.

Az Interparlamentáris Unió ülése

Szombaton ülésezett Genfben az Interparlamentáris Unió Végrehajtó Bizottsága.

A Végrehajtó Bizottság számba vette az Interparlamentáris Tanácsnak e hét folyamán Genfben tartott ülésszakán elért eredményeket és megvitatott számos kérdést a Bukarestben 1974. április 15 és 20 között sorra kerülő következő interparlamentáris értekezlet szervezésével kapcsolatosan. Ennek napirendjén a következő kérdések szerepelnek majd: a parlamentek szerepe a fegyverkezési hajsza korlátozására és megszüntetésére irányuló erőfeszítések fokozásában, azoknak az elveknek és intézkedéseknek a tanulmányozása, amelyek révén megelőzhető a diszkrimináció minden formája és megszüntethető az apartheid.

A Végrehajtó Bizottság ugyanakkor elemezte azokat az intézkedéseket, amelyek révén alkalmazzák az Interparlamentáris Tanácsnak egy második interparlamentáris európai biztonsági és együttműködési értekezlet szervezésére vonatkozó határozatát. Mint már jelentettük, ezt az értekezletet Belgrádban tartják, napirendjét és időpontját pedig az Interparlamentáris Unió bukaresti tavaszi ülésszakán állapítják meg.

A Végrehajtó Bizottság egyben elhatározta, hogy bizottságot létesít az Interparlamentáris Unió alapszabályzatának felülvizsgálására. A bizottságot S. Dhillon, az Interparlamentáris Unió ideiglenes elnöke vezeti, tagjai pedig André Chandernagor (Franciaország), Robert Stafford (USA) és Corneliu Mănescu (Románia).

A Biztonsági Tanács határozata

EGYESÜLT NEMZETEK.

Mohammed Hasszán El-Zayyat egyiptomi külügyminiszter kérésére szombatra virradó éjjel összeült a Biztonsági Tanács, hogy megvizsgálja Egyiptom Izrael elleni panaszát a közel-keleti tűzszünet megszegése miatt.

A Tanács megvitatta India és Jugoszlávia küldöttének közös javaslatát, és egyhangúlag (szavazás nélkül) elhatározta: megbízza Kurt Waldheim ENSZ-főtitkárt, hogy — ha szükségesnek véli — a Ciprusson állomásozó ENSZ-erők egyik alakulatát rendelje át a Közel-Keletre a tűzszünet ellenőrzésére. A Biztonsági Tanács egyszersmind felkérte az ENSZ-főtitkárt és a Tanács e havi soros elnökét, Laurence McIntyret (Ausztrália), kérje fel az összes érdekelt feleket, hogy a humanitárius kérdésekben működjenek együtt a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságával.

☆

A Biztonsági Tanács szombat délután zárt ajtók mögött tárgyalt a közel-keleti helyzet alakulásáról. Egy ENSZ-szóvivő szerint a Tanács tagjai részletkérdéseket vitattak meg a sürgősségi erők összetételéről és finanszírozásáról.

A közel-keleti eseményekkel kapcsolatban

KAIRÓ.

A MEN hírügynökség arról tájékoztat, hogy megérkeztek Kairóba az ENSZ sürgősségi erőinek első egységei, amelyeknek feladata ellenőrizni a Biztonsági Tanács tűzszüneti határozatának alkalmazását a Közel-Keleten.

Szombaton az egyiptomi szóvivő bejelentette, hogy az izraeli hadsereg megakadályozta az ENSZ-megfigyelők első csoportját abban, hogy elhaladjon a Kairóból Szuez felé vezető országúton. Az Egyesült Nemzetek szóvivője bejelentette Kairóban, hogy ennek a csoportnak sikerült eljutnia szombaton Szuezbe, miután Enno Siilasvuo tábornokot, a közel-keleti ENSZ-erők parancsnokát a helyszínre hívták és ő rábírta az izraeli csapatokat, hogy engedjék továbbhaladni az ENSZ-osztagot a Kairótól mintegy 90 kilométerre lévő izraeli ellenőrző pontnál.

☆

Anwar Szadat, Egyiptom Arab Köztársaság elnöke szombaton megbeszélést folytatott Abdelaziz Buteflika algériai külügyminiszterrel a közel-keleti helyzetről — jelenti a United Press International.

Az egyiptomi államfő ugyanaznap találkozott a Kairóban tartózkodó Idi Aminnal, Uganda elnökével.

TEL AVIV.

Az izraeli fegyveres erők parancsnokságának szóvivője kijelentette, hogy szombaton csupán szórványos tüzelések történtek a szuezi fronton és hogy a tűzszünetet mindkét fronton betartják. Az Associated Press hírügynökség másrészt arról tájékoztat, hogy a Tel Avivból jövő ENSZ-megfigyelők csoportjai elfoglalták állásaikat az izraeli—szíriai tűzszüneti vonalon.

WASHINGTON.

Richard Nixon elnök egy washingtoni sajtóértekezleten a közel-keleti helyzetre utalva rámutatott, hogy nemcsak a tűzszünet fenntartásának esélyei, hanem a tartós béke megteremtésének az esélyei is nagyobbak jelenleg, mint bármikor az utóbbi 20 évben.

Nixon elnök a továbbiakban rámutatott, hogy az USA abban az esetben küld megfigyelőket a Közel-Keletre, ha erre felkéri az ENSZ főtitkára. A továbbiakban hangsúlyozta, hogy az USA nem óhajtja a nagyhatalmak, elsősorban pedig az USA és a Szovjetunió képviselőinek a jelenlétét az ENSZ sürgősségi erőinek kötelékében Közel-Keleten.

MONTEVIDEO.

Az uruguayi kormány közölte, hogy Kurt Waldheim ENSZ-főtitkár rendelkezésére bocsát megfigyelőket és csapatokat a közel-keleti tűzszünet betartásának felülvizsgálása céljából — mutat rá egy montevideói hivatalos közlemény.

Legfrissebb híreink

Augusto Pinochet tábornok, a chilei katonai junta vezetője az ország három déli tartományában tett látogatása során kijelentette, hogy az év végéig az élet 1600 százalékkal fog drágulni. Hozzáfűzte, hogy „ebben az időszakban hiányozni fognak az élelmiszerek és más termékek".

Az Országos Statisztikai Intézet — mutat rá az Associated Press — jelentést tett közzé, rámutatva, hogy szeptemberben az élet 192,8 százalékkal drágult Chilében s a katonai hatóságok minden próbálkozása ellenére csaknem az összes alaptermékek ára emelkedett.

Amint a TASZSZ jelenti, 91 éves korában elhunyt Szemjon Bugyonnij marsall, a polgárháború időszakának ismert hadvezére.

Párizsban az FKP KB plenáris ülésén vizsgálta meg a „Haladásért, a demokráciáért és a szocializmusért vívott harc magaslatán álló ideológiai és politikai pártlevékenységért a vállalatokban" témakörű jelentést. A jelentést André Vieuguet, az FKP KB Politikai Bizottságának tagja, a KB titkára terjesztette elő.

Október 27-én a Szovjetunióban fellőtték a Kozmosz—603 műholdat. A műhold fedélzetén az űrkutatás folytatására szánt készülékek vannak.

Németország SZK Honvédelmi Minisztériumának szóvivője bejelentette, hogy egy Starfighter-típusú nyugatnémet katonai repülőgép gyakorlórepülés közben lezuhant a belgiumi Liége-től mintegy 30 mérföldnyire.

Németország SZK-ban 1968 januárja és 1973 szeptembere között 26,1 százalékkal drágult az élet.

A Volvo svéd cég közölte, hogy megszerezte egy elektromos árammal működő gépkocsimotor nemzetközi szabadalmát. Az Expressen című hetilap megjegyzi, hogy a Volvo cég laboratóriumi kísérletei nagyon biztatóak és az új motortípus használható lesz kisebb hajóknál és könnyű repülőgépeknél is.

Szakemberek szerint a találmány jelentősen elősegítheti a környezetszennyeződés lekűzdését.

A NASA jelentette, hogy a csütörtök este fellőtt Explorer—50 űrszonda az eredetileg kijelöltnél kisebb földkörüli pályán helyezkedett el. Pályájának legtávolabbi pontja 228 ezer kilométer, a legközelebbi 196 ezer kilométer, az eltérés több ezer kilométer. Az űrközpont vasárnap megpróbálja módosítani a pályát.

A szicíliai Palermóban hatalmas vihar pusztított. A szél sebessége az óránkénti 100 kilométert is elérte. Az anyagi kárt több milliárd olasz lírára becsülik. Három hajó és számos parti őrnaszád elsüllyedt, a kikötő gátja beszakadt, megbénult az egész város forgalma. Palermo kikötőjét lezárták.

A zambiai külügyminisztérium szóvivője bejelentette, hogy országa megszakítja diplomáciai kapcsolatait Izraellel.

Fock Jenő, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke fogadta a budapesti látogatáson lévő és a magyar—angol gazdasági és kereskedelmi kapcsolatokról tárgyaló Peter Walkert, Nagy-Britannia kereskedelmi és iparügyi miniszterét.

Vörös Lobogó szerkesztőség: Budapest VI. Lenin körút 61. szám. Telefon: 124-14, 116-92, 130-87, 151-07, 146-74, 139-30. Kiadóhivatal: 128-34. Nyugdíj: 129-77. Ipr. Areál 40168.